

Handläggare:
Medea Sandbladh
08 508 18 070

Till
Farsta stadsdelsnämnd
2015-12-16

Verksamhetsplan och budget för 2016

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2016.
2. Stadsdelsnämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för tillgänglighetsinvesteringar om 3,3 mnkr.
4. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för reinvesteringar om 3,5 mnkr.
5. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för klimatinvesteringar om 4,1 mnkr.
6. Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering för insatser mot hemlöshet om 1,7 mnkr.
7. Stadsdelsnämnden godkänner omslutningsförändringar om 155,8 mnkr.
8. Stadsdelsnämnden godkänner förslaget till resultatenheter inom förskola, äldreomsorg och funktionsnedsättning.

Kerstin Sandström
stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Ett Stockholm som håller samman	7
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	7
1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla	11
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	15
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	17
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	18
1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande	19
1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet	21
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	25
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	25
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	26
2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva	27
2.5 Stockholms miljö är giftfri	28
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	29
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	29
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva.....	30
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	31
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	33
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	33
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	34
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	37
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	39
4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld	40
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	41
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	43
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	47
Uppföljning av ekonomi.....	49
Nämndens ekonomiska förutsättningar	49
Investeringar.....	52

Försäljningar av anläggningstillgångar	52
Resultatenheter	52
Betydande projekt som inte är investeringar	53
Budgetjusteringar	53
Omslutningsförändringar.....	53
Medel för lokaländamål.....	54
Övrigt	54
Särskilda redovisningar	55
Kvalitetsarbete.....	55
Kvalitetsarbete i Farsta stadsdelsnämnd.....	55
Övriga frågor	56

Bilagor

1. Agressorrapport
2. SLK-blanketter
3. System för intern kontroll
4. Plan för intern kontroll med väsentlighets- och riskanalys
5. Väsentlighets- och riskanalys
6. Lokala styrdokument
7. Ansökan om investeringsmedel för klimatåtgärder
8. Beskrivning av utgifter, eventuella inkomster och finansiering (hör samman med bilaga 7)
9. Plan för upphandling
10. Personal- och kompetensförsörjning 2016-2018
11. Jämställdhets- och mångfaldsplan 2016-2018
12. Intern revision Farsta
13. Aktivitetsplan för tillgänglighet
14. Priser
15. Försöksverksamhet i Fagersjö
16. Ansökan om medel för att motverka hemlöshet i Farsta

Inledning

Bakgrund

Verksamhetsplanen för Farsta stadsdelsnämnd anger inriktningen på nämndens verksamhet under år 2016 med utgångspunkt i den budget som kommunfullmäktige fastställt. I kommunfullmäktiges budget fastställs fyra övergripande inriktningsmål, som konkretiserats till 24 mer avgränsade mål för stadens olika verksamhetsområden. Stadsdelsnämnden ska i sin planering ytterligare konkretisera kommunfullmäktiges mål genom att ta fram nämndmål som är specifika och mätbara genom indikatorer som kopplas till måluppfyllelse.

All verksamhetsplanering och -uppföljning sker i stadens webbaserade system för ledning och styrning (ILS-webb), där även nämndens väsentlighets- och riskanalys med internkontrollplan utformas och följs upp. Verksamhetsplanen följer den disposition som anges i stadens anvisningar, riktas till stadsdelsnämnden och tillställs kommunstyrelsen.

Stadsdelsnämndens ansvarsområde

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att tillhandahålla en god förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, kultur och fritid för barn och unga, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder och konsumentvägledning. Stadsdelsnämnderna ansvarar också för att invånarna har tillgång till trygga och rena parker inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnden har också i uppdrag att stärka den lokala demokratin och delaktigheten i respektive stadsdelsområde samt att effektivisera och öka kvaliteten i den kommunala verksamheten.

Nämndens verksamhet

Farsta stadsdelsområde är möjligheternas ytterstad. Hit flyttar människor för att de valt att bo och leva här, men även för att arbeta och utvecklas i en typisk ytterstadsmiljö med alla dess kvaliteter. Här finns utveckling och ambitioner sida vid sida. Vi har en vacker natur, ett lokalt förenings- och kulturliv och en kreativitet som bidrar till en växande stad. Farstaområdet byggs och utvecklas liksom hela Stockholm och ska utvecklas på ett hållbart sätt med höga ambitioner inom klimat och miljö. För att fortsätta utvecklingen och bidra till Kommunfullmäktiges vision för Stockholm, planerar nämnden sin verksamhet under 2016 med utgångspunkt från de fyra fastställda inriktningsmålen.

Ett Stockholm som håller samman

Tidiga insatser och förebyggande arbete är prioriterat, vilket innebär att särskilt fokus ligger på barn och ungdomar och deras tillgång till en jämlik förskola, en rik och utvecklande fritid och stimulerande kulturupplevelser. Farsta stadsdelsnämndsområde har en idrotts- och hälsoprofil med aktiviteter som ska kunna komma alla barn tillgodo, med särskilt anpassade aktiviteter för att inkludera barn med funktionsnedsättningar. Samverkan ska utvecklas mellan socialtjänsten och förskola/skola kring barn och unga som behöver socialtjänstens insatser och placerade barns skolgång ska följas upp särskilt. För stadsdelsområdets äldre ska ett brett utbud av förebyggande insatser och aktiviteter bidra till att främja de äldres fysiska och psykiska hälsa.

Ett klimatsmart Stockholm

Grunden för miljöarbetet utgår från stadens miljöprogram. Hållbara, effektiva och

klimatsmarta alternativ ska prioriteras så långt som möjligt för nämndens transporter och lokaler, och andelen ekologisk mat ska öka i verksamheterna. Stadsodling i området ska uppmuntras genom information och spridning av goda exempel. Arbetet med en kemikaliesmart förskola fortsätter genom att skadliga material ses över och byts ut i allt eftersom möjlighet ges.

Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Budgethållning är en förutsättning för kvalitet och stabilitet i verksamheterna. Vid befarade underskott vidtas åtgärder och verksamheten anpassas till de nya villkoren. Under 2016 kommer insatser att krävas inom samtliga verksamheter för att nå en budget i balans. Framst äldreomsorgen och individ- och familjeomsorg för barn och unga redovisar stora underskott för 2015 och detta innebär att kostnaderna överstiger nämndens budgettilldelning för 2016 redan vid ingången av året. Särskilt fokus kommer att riktas mot äldrebeställarens köp av hemtjänstinsatser i ordinärt boende samt externa placeringar av barn och unga.

Farsta ska vara en attraktiv stadsdel för småföretagare och det lokala näringslivet ska stärkas genom utvecklad företagarservice och rådgivning. Arbetet med att ge stöd till självförsörjning ska utvecklas genom nya samarbeten på ledningsnivå mellan olika arbetsmarknadsaktörer och en särskild uppföljning av de individuella förändringsplaner som upprättas inom försörjningsstödsverksamheten.

Ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Stadsdelsnämnden kommer att genomföra särskilda satsningar för att öka invånarnas delaktighet i den lokala demokratin. Nämnden kommer att driva en försöksverksamhet för flera målgrupper i Fagersjö och utreda förutsättningarna för etablering av medborgarkontor som kan erbjuda information om stadsdelsområdets service, samt olika former av lotsning och stöd till invånare och företag.

Alla som kommer i kontakt med förvaltningen ska få ett gott bemötande och ges möjlighet att vara delaktiga i frågor som berör dem, vilket ställer särskilda krav på kommunikationen i frågor som berör barn och ungdomar.

För att nå en hög kvalitet i verksamheten är goda arbetsförhållanden med jämlika, jämställda arbetsplatser en förutsättning. Verksamheterna i Farsta ska präglas av delaktighet, mångfald och likabehandling. För att attrahera och behålla medarbetare görs satsningar på nyrekrytering, introduktion och kompetensutveckling av personal inom förskola och socialtjänst.

Farsta stadsdelsområde

Stadsdelsområdet

Farsta stadsdelsområde har drygt 55 000 invånare och består av tio stadsdelar:

- Fagersjö, till övervägande del uppfört på tidigt 1960-tal. Höghus, lamellhus, radhus och kompletterat med villor från skilda tidsperioder.
- Farsta, ABC-stad med alla typer av bebyggelse förutom villor. Bebyggelsen tillkom huvudsakligen under 1960-talet.
- Farstanäset, Stockholms enda stadsdel utan permanentboende. Naturområde med kolonistugeförening.
- Farsta strand, höghus, lamellhus och enfamiljshus som är byggt under skilda

tidsperioder med betoning på 1960-talet. Stadsdelen har också modern förtätning.

- Gubbängen, började byggas på 1940-talet och räknas som den första tunnelbanestaden. Centrum byggdes ut under 1960- och 1980-talet.
- Hökarängen, blandad bebyggelse med fokus på 1950-talet. Mestadels lamellhus i 3-4 våningar men också punkthus, småstugor och radhus.
- Larsboda, höghus och radhus. I övrigt domineras området av Telias byggnader och Farsta verksamhetsområde med småindustrier.
- Sköndal, består av institutionsområdet Stora Sköndal, trädgårdsstad med småhus och 1950- och 1960-talets flerbostadsbebyggelse.
- Svedmyra, egnahemsområde från 1930-talet och flerbostadsbebyggelse från olika epoker.
- Tallkrogen, söderorts största småhusområde började byggas på 1930-talet. Centrum med lamellhusbebyggelse från tidigt 1950-tal.

Befolkning

Farsta hade 2014 stadens högsta andel personer som är över 80 år. Ohälsotalet ligger också högre än stadens snitt i de flesta av Farstas stadsdelar. Andelen invånare med utländsk bakgrund (utrikes födda och inrikes födda med två utrikesfödda föräldrar) är i Farsta stadsdelsnämnd 32,1 procent vilket är i princip i nivå med stadens genomsnitt. Andel av befolkningen med försörjningsstöd är i Farsta 3,6 procent och i staden som helhet 3,0 procent. Förhållandena varierar stort inom stadsdelsområdet.

Åldersstruktur

Ålder	0 år	1-5 år	6-15 år	16-19 år	20-64 år	65-79 år	80- år
Farsta	1,4%	6,7%	10,6%	3,9%	61,1%	10,5%	5,8%
Staden	1,5%	6,6%	9,8%	3,6%	64,2%	10,4%	4,0%

Socioekonomiska strukturer

Område	Folkmängd	Utländsk bakgrund	Inkomst (20-64 år)	Öppet arbetslösa	Ekonomiskt bistånd	Ohälsotal
Fagersjö	2 967	53,30%	252 300	5,00%	6,10%	24,8
Farsta (stadsdel)	13 922	40,10%	277 400	4,60%	3,80%	25,8
Farsta strand	5 516	40,10%	274 000	4,30%	3,90%	30,7
Gubbängen	5 401	23,90%	300 900	2,60%	2,30%	19,2
Hökarängen	9 347	35,00%	255 400	4,40%	4,80%	32,6
Larsboda	2 242	30,00%	321 000	1,40%	1,20%	12
Sköndal	8 497	18,80%	342 900	1,80%	0,90%	16,6
Svedmyra	3 001	22,70%	322 300	3,40%	28,3	25,5
Tallkrogen	4 165	17,30%	354 400	2,20%	1,20%	21,1
Farsta totalt	55 269	32,10%	293 600	3,90%	3,60%	24,8
Stockholm	911 989	31,10%	355 800	3,10%	3,00%	18,9

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

För att bidra till målet om ett Stockholm som håller samman kommer Farsta stadsdelsnämnd att prioritera tidiga insatser och förebyggande arbete. Särskilt fokus ligger på barn och ungdomar och deras uppväxtvillkor. Förskolan ska vara likvärdig och ge stöd till barnen utifrån vars och ens individuella förutsättningar, vilket innebär ett kompensatoriskt uppdrag för att möjliggöra barns jämlika livschanser. Samverkan ska utvecklas mellan socialtjänsten och förskola/skola kring barn och unga som behöver socialtjänstens insatser och placerade barns skolgång ska följas upp särskilt. För stadsdelsområdets äldre ska ett brett utbud av förebyggande insatser och aktiviteter bidra till att främja de äldres fysiska och psykiska hälsa.

Under året kommer nämnden att fortsätta att bidra till upplevelsen av Stockholm som en välskött och trygg stad med hög kvalitet på stadens park- och grönytor. Barn och ungdomar ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur bland annat genom stadens program "Kultur i ögonhöjd". Farsta stadsdelsnämndsområde har en idrotts- och hälsoprofil med aktiviteter som ska kunna komma alla barn tillgodo, med särskilt anpassade aktiviteter för att inkludera barn med funktionsnedsättningar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Barns skolgång och den pedagogiska miljön är en av de viktigaste faktorerna för barns utveckling och därför ett centralt område för att bidra till målet om goda och jämlika uppväxtvillkor. Farsta stadsdelsnämnd ska erbjuda alla stadsdelsområdets barn en förskola med likvärdig och hög kvalitet. En inkluderande förskolemiljö och pedagogik som präglas av interkulturalitet, genusperspektiv och likabehandling ska säkerställa att pojkar och flickor oavsett familjesituation, bakgrund eller funktionsvariationer kan utvecklas och lära utifrån sina individuella förutsättningar.

Detta är särskilt angeläget i de fall där barn placerats av socialtjänsten, där forskning visar att barnen ofta har en sämre skolgång. Samverkan mellan socialtjänst, skola och förskola ska utvecklas. Förskolebarn i behov av särskilt stöd ska uppmärksammas tidigt och erbjudas individuella stödinsatser i samverkan med vårdnadshavare.

Förskolornas pedagogiska miljöer och materialutbudet ska ses över för att väcka barnens nyfikenhet och lust att skapa och lära nytt, och genom kontakt med kulturella uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång, musik, dans och drama, ge barnen breda möjligheter att utveckla sin skapande kompetens.

Ett fortsatt prioriterat område är förskolans arbete med barns språkliga och kommunikativa uttrycksformer, som lägger grunden för barns läs- och skrivutveckling med speciellt fokus på barn med annat modersmål än svenska.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,3 %	3,3 %	Tertial
Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	tas fram av nämnden	År
Andel förskollärare av antal anställda	36 %	40 %	Tertial
Andel förskollärare med kompetens inom genuspedagogik/normkritik	1 %	Öka	År
Andel förskolor med mindre än 25 procent förskollärare	10 %	0 %	År
Andel nöjda föräldrar	85 %	85 %	År
Antal barn per grupp	16	16	Tertial
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,6	3,8	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kulturnämnden ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra en lässatsning.	2016-01-01	2016-12-01
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna ska initiera ett arbete för att öka inskrivningsgraden i områden med i dag låg andel inskrivna barn.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda behov av och förutsättningar för att på sikt kunna införa en rätt till en nära förskola som gör att förskolebarn och deras föräldrar inte behöver transportera sig orimligt långt.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda en sänkning av åldern för allmän förskola till två års ålder.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp andelen förskollärare och vid behov bistå stadsdelsnämnderna i arbetet att ta fram handlingsplaner för att öka andelen förskollärare.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda och ta fram förslag till IT-kunskapscertifiering av verksamhetsansvariga på förskolor.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för modersmål, språkutveckling och flerspråkig verksamhet i förskolan.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kvalitetsmått för förskolan i syfte att verka för små barngrupper, god personaltäthet, utbildningsnivå och ändamålsenliga miljöer.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Alla barn erbjuds en likvärdig förskola, tidiga insatser och möjlighet till en god skolgång

Beskrivning

Oavsett familjebakgrund och andra förutsättningar ska alla barn ha tillgång till förskola på likvärdiga villkor, och likvärdiga möjligheter till utbildning. Barns behov av särskilt stöd för att ha jämlika möjligheter ska tillgodoses med tidiga insatser, och för de barn som har behov av insatser från socialtjänsten ska förskolesituationen och skolgången särskilt uppmärksammas.

Förväntat resultat

Alla barns individuella inlärningsprocesser uppmärksammas och stöds. Barn i behov av särskilt stöd uppmärksammas tidigt och erbjuds individuella stödinsatser i samverkan med vårdnadshavare. Barn i behov av särskilt stöd utreds och beslut om insatser görs i samverkan med förskola och vårdnadshavare. Barn som är placerade i HVB, jour- eller familjehem har en aktuell handlingsplan för samverkan med förskola/skola.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel enheter vars likabehandlingsplaner är reviderade och godkända	100 %		År
Andel ärenden där barn är placerade och en plan för skolgång och samverkan med finns dokumenterad	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Aktuell samverkansöverenskommelse mellan förskola, skola och socialtjänst ska revideras.	2016-01-01	2016-12-31
Barnkonferenser genomförs två gånger per år om verksamhetsstöd för förskolebarn i behov av särskilt stöd.	2016-01-01	2016-12-31
Dokumenterad planering för att reglera samarbetet och ansvaret mellan skola, socialtjänst och det placerade barnets boende ska upprättas.	2016-01-01	2016-12-31
Förskolan erbjuds vid behov tidiga insatser i form av handledning och konsultation av förskolestöd	2016-01-01	2016-12-31
Förskolestöd erbjuder interna utbildningar med särskilt fokus på barns språkutveckling och barn i behov av särskilt stöd.	2016-01-01	2016-12-31
Vårdnadshavare görs delaktiga i framtagande och uppföljning av handlingsplaner för barn i behov av särskilt stöd.	2016-01-01	2016-12-31
Åtgärdsplaner tas fram för de förskolor som har lägre andel förskollärare än 25 %.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Alla barn utvecklar ett rikt språk och erbjuds en stimulerande språklig miljö

Beskrivning

Förskoleverksamheten har fokus på barnens språkutveckling och erbjuder en kreativ miljö som stimulerar kommunikation. Verksamheterna har interkulturellt fokus, olika kulturer synliggörs i den dagliga verksamheten. Förvaltningens språkprogram ger personalen vägledning och verktyg i arbetet med att utveckla barnens språk, både svenska och eventuella andra modersmål. Alla förskolor gör en kartläggning av barnens språkdomäner. Utifrån resultatet ser personalen över material, arbetsätt för språkutveckling, interkulturella arbetsätt och hur föräldrarna involveras i arbetet med språk och hemländers kultur. Farstas lässatsning i samverkan med de lokala biblioteken för att stimulera förskolebarnens läsutintresse och att inspirera föräldrarna att medverka fortsätter.

Förväntat resultat

Alla förskolebarns språkutveckling uppmärksammas. Barns intresse för läsande stöds och uppmuntras. Förskolans språkliga miljö präglas av ett genus-och likabehandlingsperspektiv samt ett interkulturellt förhållningssätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förskolor som dokumenterar barnens språkdomäner (språkprogrammet).	100 %		År
Förskolornas resultat på området Barns språkliga och kommunikativa utveckling i kvalitetsindikatorn	3,6		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolan fördjupar samarbetet med de lokala biblioteken kring lässatsningen för förskolebarn	2016-01-01	2016-12-31
Språkpedagogen implementerar språkutvecklande arbetsätt på förskolorna.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Alla barn utvecklas och lär i en kreativ förskolemiljö

Beskrivning

Förskoleverksamheten har ett kompensatoriskt uppdrag när det gäller att bidra till barns goda uppväxtvillkor. Den pedagogiska miljön ses regelbundet över och anpassas efter de inskrivna barnen förutsättningar, behov och intressen. Alla barn uppmuntras att pröva och lära nytt, hitta nya intressen och pröva olika metoder i sitt kreativa skapande.

Förväntat resultat

Den pedagogiska miljön stärker alla barns läroprocesser. Förskolornas resultat i kvalitetsindikatorn förbättras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Förskolornas resultat på området Barns matematiska utveckling i kvalitetsindikatorn	3,6		År
Förskolornas resultat på området Naturvetenskap och teknik i kvalitetsindikatorn	3,6		År
Förskolornas resultat på området Pedagogisk miljö och material i kvalitetsindikatorn	3,6		År
Förskolornas resultat på området Skapande verksamhet och olika uttrycksformer i kvalitetsindikatorn	3,6		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med naturvetenskapliga fenomen och tekniska lösningar fördjupas och används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt	2016-01-01	2016-12-31
Arbetslaget fördjupar arbetet med olika matematiska aktiviteter med olika svårighetsgrader utifrån barnens intressen och erfarenheter	2016-01-01	2016-12-31
Förskolorna implementerar IKT i den pedagogiska verksamheten.	2016-01-01	2016-12-31
Förskolorna ser över sina arbetssätt till följd av skolplattformens nya förutsättningar rörande pedagogisk dokumentation och kommunikation med vårdnadshavare	2016-01-01	2016-12-31
Förskolornas pedagogiska miljö ses över och material används aktivt för att nå verksamhetens mål.	2016-01-01	2016-12-31
Skapande verksamhet och olika uttrycksformer används aktivt i ett utforskande och temainriktat arbetssätt	2016-01-01	2016-12-31
Systematiskt mål- och kvalitetsstyrning med fokus på barns läroprocesser implementeras på förskolorna.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Tidiga sociala insatser skapar jämlika livschanser för alla

Fritidsverksamhetens arbete som sker i samverkan med andra verksamheter och ideella föreningar syftar till att bidra till att skyddsfaktorer utvecklas för alla barn och ungdomar som tar del av fritidens olika aktiviteter. Behoven hos barn- och ungdomar med funktionsnedsättning uppmärksammas särskilt och inkludering är ett fokusområde. Fritidsverksamheten utvecklar sin verksamhet i nära dialog med besökarnas behov och intressen.

Farsta erbjuder vårdnadshavare stödinsatser och utbildning i föräldraskap i form av storföreläsningar, information och samtal på öppna förskolan och möjlighet att gå föräldrautbildningar, Alla Barn i Centrum- och KOMET-cirklar med handledare.

För att skapa möjligheter till jämlika livschanser ska socialtjänsten förebygga eller motverka

missbruk, hemlöshet eller ekonomisk nöd som hindrar den enskilde från att delta i samhällslivet på lika villkor.

Att förebygga vräkningar är en mycket viktig uppgift för att stärka individens möjlighet till ett självständigt liv. Ett viktigt medel är att samverka med olika parter såsom hyresvärdar och andra myndigheter. Samarbetet ska utvecklas och förvaltningen ska ha ett mer proaktivt förhållningssätt så att enskilda som riskerar vräkning, i ett tidigt skede kan erbjudas en samordnad insats från berörda parter. Särskilt fokus i denna process och i det sociala arbetet allmänt ska vara att belysa barnens situation och behov.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	84 %	84 %	Tertial
Andel enskilda som har fått stöd i enlighet med sitt beslut inom socialpsykiatri	65 %	tas fram av nämnden	År
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	35 %	35 %	Tertial
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes	80 %	80 %	År
Andel uppnådda delmål inom socialpsykiatri	75 %	tas fram av nämnden	År
Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	25 %	25 %	År
Antal hemlösa	139 st	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av arbetet med stadens budget- och skuldrådgivning	2016-01-01	2016-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över rutiner och arbetssätt för alkohol- och tobakstillsyn. Socialnämnden ska återkomma med förslag på åtgärder för hur arbetet kan utvecklas för att nå upp till en effektiv, likställig och rättssäker myndighetsutövning i hela staden	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden kartlägga arbetet med ensamkommande barn som försvinner eller avviker samt stärka arbetet riktat mot ensamkommande barn som vistas i stadens riskmiljöer och utveckla insatser anpassade efter målgruppen	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare lever utifrån sina olika behov och förutsättningar ett självständigt liv

Beskrivning

Farstas invånare har tillgång till evidensbaserad och lokalt förankrad missbruksvård, rådgivning kring budget- och skuldfrågor, samt stöd från förvaltningen vid hemlöshet eller risk för vräkning. Ett utvecklat preventionsarbete och samverkan mellan olika verksamhetsområden kring dessa frågor, skapar möjligheter och stöd utifrån en helhetssyn på den enskildes personliga mål och förutsättningar.

Förväntat resultat

Missbruket minskar och fler vuxenutredningar avslutas enligt planering. Budget- och skuldrådgivning förebygger ekonomisk nöd. Andelen vräkta hushåll minskar liksom antal hemlösa som saknar aktiv planering mot mer varaktigt boende.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel personer med ett missbruk som förvaltningen får kontakt med som erbjuds insatser, stöd och hjälp att hitta lösningar på sitt missbruk.	100		År
Andel vräkningshotade som tar emot stöd från förvaltningen vid kontakt.	75 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska fördjupa det vräkningsförebyggande arbetet genom att under året sammankalla samtliga parter för att planera för att utveckla samarbetet med alla berörda myndigheter.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Insatser på generell nivå stärker ungdomar och vårdnadshavare samt skapar sociala skyddsfaktorer i området

Beskrivning

Många av ungdomens och vuxenårens problem kan kopplas samman med förekomsten av risk- och skyddsfaktorer som visar sig redan under förskoleåldern. Vuxna som möter barn och ser deras behov på förskolan och i olika fritidsverksamheter är en viktig skyddande faktor. De har även viktig roll i mötena med vårdnadshavare genom att stödja och informera om olika sätt att bemöta barn och vilka stödinsatser som finns tillgängliga om behov finns.

Förväntat resultat

Fler vårdnadshavare deltar i föräldrautbildningar. Fritidsverksamheten erbjuder ett varierat målgruppsanpassat utbud av aktiviteter i öppen förskola och i parklekarna.

Försäljning av tobak och folköl i stadsdelsområdet sker på ett socialt ansvarsfullt sätt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Alla vårdnadshavare till 3-12-åringar i Farsta stadsdelsområde har erbjudits att gå ABC-kurs	100 %		År
Andel besökare som är nöjda med parklekarnas verksamhet	85 %		År
Andel deltagare som är nöjda med öppna förskolans verksamhet	85 %		År
Andel ungdomar som är nöjda med Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning	85 %		År
Antal vårdnadshavare som har gått föräldrautbildning	30 st		År
Flickor i år 9 som aldrig har använt narkotika	84 %		År
Flickor i år 9 som inte dricker alkohol	56 %		År
Flickor i år 9 som inte röker	77 %		År
Pojkar i år 9 som aldrig har använt narkotika	87 %		År
Pojkar i år 9 som inte dricker alkohol	58 %		År
Pojkar i år 9 som inte röker	84 %		År
Samtliga butiker som säljer folköl och/eller tobak får tillsynsbesök	100 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Information ges på öppna förskolan om olika erbjudande om insatser för familjer i behov av stöd.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Insatser till barn och familjer motverkar fattigdom och utsatthet och främjar en positiv social utveckling

Beskrivning

Socialtjänsten arbetar utifrån en helhetssyn med att utjämna sociala hinder och få både barn och vuxna att ta del av sina samhällsliga rättigheter och skyldigheter för att kunna vara aktiva samhällsmedborgare. Genom särskilda bedömningsinstrument och djupare analyser får socialtjänsten ta del av samt beakta vilka behov varje barn och vuxen har för att kunna gå ut i egenförsörjning och ett självständigt liv.

Förväntat resultat

Barns situation uppmärksammas särskilt och fler barnfamiljer har ett stadigvarande och fungerande boende och kan försörja sig själva. Barn och familjer i kontakt med socialtjänsten deltar i samhällslivet på lika villkor gällande arbete, utbildning, idrott och kultur.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel utredningar där barnkonsekvensanalys gjorts	75 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnfamiljer prioriteras i det vråkningsförebyggande arbetet och följs upp särskilt	2016-01-01	2016-12-31
Barnfamiljer som erhåller försörjningsstöd ska prioriteras och ges särskilt utformat stöd för att kunna bli självförsörjande	2016-01-01	2016-12-31
I varje enskilt ärende där barn är aktuella ska en konsekvensanalys för barnets situation och behov göras.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

Utvecklingen avseende trygghet och upplevelsen av stadsdelsområdet som rent, vackert och välskött görs i dialog med invånarna. Att skapa delaktighet och dialog är viktigt för att uppmuntra och tillvarata invånarnas kreativa engagemang i Farsta. En ny lokal parkplan kommer att tas fram under året. En upprustning av lekparken Nybygget i Gubbängen kommer att påbörjas. Dialog genomfördes under hösten 2015 och cirka 30 personer deltog. Synpunkter från allmänheten har inarbetats i förslaget så långt det varit möjligt. Under året måste nämnden ta ställning till om förvaltningen ska förlänga entreprenadavtalet för parkskötsel eller göra en ny upphandling. Förvaltningen fortsätter att förbättra rutinerna för parkskötsel tillsammans med entreprenören.

En ny aktivitetsplan ska tas fram för Farsta lokala brottsförebyggande råd, och ett underavtal om samverkan mellan stadsdelsförvaltningen och Farsta lokalpolis ska tecknas under året. Basen för såväl underavtalet om samverkan som ny aktivitetsplan utgörs av en färsk lägesinventering av stadsdelsområdet. I dessa dokument ska relevanta åtgärder framgå som följs upp i det brottsförebyggande arbetet med ändamålet att göra Farsta till ett tryggare stadsdelsområde. En trygghetsenkät kommer att göras i utvalda stadsdelar i samband med medborgarforum.

Utbildning och övning i krishantering kommer att genomföras för ledningsgrupp och för förvaltningens resursgrupp. Förvaltningens beredskap inför större kriser och katastrofer kommer därmed att fortsätta utvecklas genom höjd kompetens.

En ny boulebana kommer att anläggas i anslutning till lekparken Kryddboden i Hökarängen. Denna boulebana är en ersättning för den som tagits bort vid Fagersjövägen.

I samband med treårsbudgeten kommer investeringsmedel att ansökas för att anlägga ett motionsspår i Majroskogen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)	100 %	100 %	År
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	75 %	75 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	66 %	64 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en analys av gängkriminaliteten i Stockholm och utforma förslag på förebyggande och motverkande insatser som bidrar till en socialt hållbar utveckling	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna kan bidra i trafiknämndens arbete med konceptet Levande Stockholm	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla de sociala mötesplatserna för äldre	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Farsta upplevs som ett tryggt stadsdelsområde med välskötta grönområden

Beskrivning

Förvaltningen bedriver risk- och brottsförebyggande arbete och arbete med att utveckla park- och grönområden i nära samverkan med en engagerad allmänhet, fastighetsägare, föreningar och stadens förvaltningar. Ett rent och välskött stadsdelsområde där invånarna är delaktiga och deras engagemang tas tillvara, upplevs som tryggare.

Förväntat resultat

Invånarna känner sig delaktiga och andelen trygga invånare ökar. Invånarna är nöjda med utemiljön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal gräsklippningstillfällen per säsong.	10		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ett underavtal om samverkan utarbetas och tecknas mellan förvaltning och polisen.	2016-01-01	2016-12-31
Farsta lokala Brå träffas fyra gånger under året	2016-01-01	2016-12-31
Ny aktivitetsplan för Farsta lokala Brå upprättas med utgångspunkt i 2015 års lägesinventering.	2016-01-01	2016-12-31
Samverkan kommer att ske med andra nämnder om åtgärder för att hindra igenväxningen av Magelungen.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

Nämnden bidrar till att målet uppfylls genom deltagande i planprocesser avseende relevanta byggprojekt inom stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	tas fram av nämnden	År
Antal påbörjade bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6	tas fram av nämnden	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med socialnämnen och stadsdelsnämnderna utreda hur tillgången till bostäder med särskild service LSS och SoL kan säkerställas.	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden göra en översyn av behovet och finansieringen samt placeringen av korttidsboende	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt fastighetsnämnden ska i samråd med varandra säkerställa att prövning sker om att bostadsexploateringsprojekt kan innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning på boenden för personer med psykisk och fysisk funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Micasa ta fram en åtgärdsplan för att säkerställa behovet av äldreboendeplatser under perioden 2020-2040	2016-01-01	2016-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende samt intressentboenden, med inriktning att öka antalet boenden i staden	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Invånarna har tillgång till särskilda boendeformer efter behov

Beskrivning

Det är viktigt att det finns tillgång till särskilda boenden och gruppboende för personer funktionsnedsättningar. Genom en aktiv bevakning av stadens boendeplanering bidrar nämndens arbete till att invånarna har tillgång till särskilda boendeformer.

Förväntat resultat

Förvaltningen lämnar in intresseanmälningar i de relevanta planprocesser som startar i stadsdelen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen bevakar planprocessen och intresseanmälningar om gruppbonden och särskilda boenden lämnas in tidigt.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

Fritidsverksamheten i Farsta omfattar fritidsgårdar, parklekar och öppen förskola som erbjuder stimulerande miljöer, mötesplatser och aktiviteter som lockar såväl flickor som pojkar. Arbetet präglas av en helhetssyn och lyhördhet för barns och ungdomars önskemål och behov.

Förebyggande aktiviteter för äldre genomförs på Aktivitetshuset Tuben och kommer att vidareutvecklas i dialog med besökarna. På sommaren erbjuds ett aktivitetsutbud på Farsta gård samt utflykter i samverkan med det lokala föreningslivet. Kulturupplevelser inom äldreomsorgens enheter erbjuds via ”Kultur i vården” och traditionella högtider firas med artistuppträdanden. Inom socialpsykiatri och omsorg om funktionsnedsättning görs kulturaktiviteter som dans, musik, teater, film samt bild och form tillgängliga för boende och brukare.

Under året kommer det att erbjudas ett rikt utbud av idrottsaktiviteter för barn och unga inom samtliga målgrupper. Bland annat arrangeras Sportscamp och drive-in idrott för högstadiel elever. Förvaltningen ser också över möjligheten till särskilda idrottsatsningar i Fagersjö och samarbetar med lokala föreningar inom ramen för satsningen idrott och hälsa.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter	80 %	77 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och följa upp verksamheter inom ramen för uppdraget ”fritid för alla”	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Alla Farstas barn och unga erbjuds meningsfulla idrotts- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Farsta erbjuder särskilda aktiviteter inom Farsta idrottsprofil med syfte att alla barn som växer upp i Farsta stadsdelsområde ges möjligheter att få tillgång till organiserad idrotts- och

fritidsverksamhet. Barn som av olika skäl inte vill delta i organiserad föreningsverksamhet ska ges möjlighet att spontant kunna utöva idrott och sport. Fritidsgårdarna erbjuder ett varierat målgruppsanpassat utbud av aktiviteter som tas fram i dialog med besökarna. Barn och ungdomar med funktionshinder ges möjligheter att delta i idrotts- och fritidsverksamhet genom riktade insatser där det ordinarie utbudet inte är tillgängligt.

Förväntat resultat

Fritidsgårdarnas besökare får ett varierat och utbud av aktiviteter. Fritidsgårdarnas aktiviteter tas fram i dialog med besökarna. Information om olika idrotts- och fritidsaktiviteter i Farsta når fler målgrupper. Barn och ungdomar med funktionsnedsättningar ges möjlighet till idrotts- och fritidsaktiviteter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel besökare som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet	85 %		År
Andelen besökare på Morris öppna verksamhet för unga med funktionsnedsättning som är nöjda med verksamheten.	85 %		År
Antal barn som deltar i Sportscamp.	500		Tertial
Antal föreningar som samverkar med förvaltningen inom satsningen idrott och hälsa	10		År
Antal idrotts- och friluftaktiviteter som erbjuds inom förvaltningens verksamheter under året inom satsningen idrott och hälsa.	8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Drive-in idrott för högstadieläver.	2016-01-01	2016-08-31
Farsta Sportscamp för barn i mellanstadiet.	2016-01-01	2016-08-31
Fritidsverksamheten ser över förutsättningar för att ungdomar med funktionsnedsättning ges möjlighet att delta i aktiviteter som erbjuds på övriga fritidsverksamheter utöver Morris öppna verksamhet.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Alla stockholmare har nära till kultur och eget skapande

Farsta har en övergripande handlingsplan för kulturarbetet och informationsbroschyrer om årets kulturutbud. Farsta kulturprogram riktar sig till alla åldersgrupper i Farsta och arrangeras i parklekar, fritidsgårdar och allmänna platser i samverkan med etablerade kulturarbetare och ideella och frivilliga insatser. En av ambitionerna är att bidra till att utveckla befintliga sociala mötesplatser.

Kulturutbudet i förskolor, parklekar och fritidsgårdar är tänkt att nå ut till alla barn och unga

och säkra att de får en god och likvärdig tillgång till professionella kulturupplevelser. Personalen ges utbildning i kulturkompetens.

Scenföreställningar för förskolebarn ges i teaterlokaler i Farsta stadsdelsområde och för de små barnen ges föreställningar på förskolan. Årets konstprojekt för femåringar på förskolorna har Mänskliga rättigheter som tema.

Alla förskolor och fritidsverksamheter kommer att se över sina arbetssätt för att säkra att barn ges möjlighet att själva utöva olika former av kultur och uttrycka sitt eget skapande enligt stadens kulturprogram för barn och ungdomskultur.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel ungdomar (10-17 år) som upplever att de har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter	72 %	72 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kulturnämnden, Stockholms Stadsteater AB, utbildningsnämnden samt stadsdelsnämnderna har ett gemensamt ansvar för att alla barn i stadens förskolor och skolor ska komma i kontakt med minst en professionell kulturupplevelse per termin.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Kulturaktiviteter erbjuds av, för och med barn och ungdomar.

Beskrivning

Barn och unga ska ges möjlighet att själva utöva olika former av kultur och uttrycka sig i sitt eget skapande i enlighet med Kultur i ögonhöjd, stadens program för barn- och ungdomskultur

Förväntat resultat

Alla förskolebarn får ta del av professionella kulturaktiviteter.

Alla förskolor och fritidsverksamheter säkrar att barn och ungdomar ges möjlighet att själva utöva olika former av kultur och att uttrycka sitt eget skapande. Information om olika kulturaktiviteter i Farsta når till fler målgrupper.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som är nöjda med besökta scenföreställningar	85 %		År
Andel förskolor där alla barn har erbjudits att få ta del av minst två professionella kulturupplevelser (Kultur i ögonhöjd)	100 %		År
Antal kulturprogram som har erbjudits i parklek och öppen förskola (Kultur i ögonhöjd).	40		År
Antal kulturprogram som har genomförts på fritidsgårdarna och i ungdomshuset (Kultur i ögonhöjd)	14		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolans femåringar medverkar i ett konstprojekt i samverkan med Konsthall C (Kultur i ögonhöjd)	2016-01-01	2016-12-31
Scenkonstföreställningar anordnas för alla förskolebarn (Kultur i ögonhöjd)	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Alla äldre har en trygg ålderdom och får en äldreomsorg av god kvalitet

Förvaltningen kan under verksamhetsåret bidra till målet om en trygg ålderdom och god kvalitet i äldreomsorgen. För att äldre ska ha en trygg ålderdom är det viktigt att själv kunna påverka vilket stöd man får och på vilket sätt det ges. Det handlar också om att kunna bo på det sätt som man upplever som tryggast och som bäst passar ens behov. Den som vill kunna bo kvar i sitt eget hem ska inte tvingas flytta på grund av bristande samordning kring stöd som kunde ges i ordinärt boende. En annan viktig trygghetsfaktor för den som får insatser är att inte behöva träffa alltför mycket ny personal, därför är det viktigt att kunna erbjuda personalkontinuitet inom särskilt hemtjänsten.

Förvaltningen vill erbjuda vård och omsorg av god kvalitet genom att implementera principerna för personcentrerad vård och omsorg och därigenom möta den enskilde utifrån en helhetssyn på människans psykiska, fysiska, sociala och existentiella behov. Att som människa med vård- och omsorgsbehov få vara i centrum och så långt det är möjligt inkluderas i alla vårdbeslut och processer är viktigt för den äldres trygghet och välbefinnande.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personal med grundutbildning inom äldreomsorgen	90%	Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer på vård- och omsorgsboende som fått en enkel eller fördjupad läkemedelsgenomgång	100%	Fastställs 2016	Tertial
 Andel personer som får en daglig utevistelse - vård och omsorgsboende	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	95 %	95 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	86 %	86 %	År
 Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
 Kontinuitet i omsorgen - hemtjänst i ordinärt boende	10	Max 10 personer	År
 Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorg	70 %	70 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
omsorgsboende (äldreomsorg)			
 Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	85 %	85 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	84 %	84 %	År
 Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	90 %	90 %	År
 Timavlönades andel av totalt arbetad tid	26%	Fastställs 2016	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram rutiner för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utöka arbetet och registrerandet i Senior alert och svenska palliativregistret för att gynna verksamhetsutvecklingen inom äldreomsorgen	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden får i uppdrag, att utreda och i samarbete med stadsdelsnämnderna, Micasa AB och servicenämnden fastlägga en strategi för trygghetslarm i särskilt boende, inklusive ansvar för upphandling av dessa larm	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Brukare i Farsta får personcentrerad vård och omsorg

Beskrivning

Personcentrerad stöd, service och omsorg innebär att i högre grad fokusera på de resurser varje person har och vad det innebär att vara människa och i behov av stöd. Personcentrerad vård och omsorg är ett internationellt accepterat begrepp, vars principer ska implementeras i Farstas verksamheter.

Förväntat resultat

90 procent av brukare i särskilda boenden har dokumenterade riskbedömningar för fall, trycksår och undernäring. Andelen kunder som på grund av särskilda behov har en kontaktperson från den specialiserade hemtjänstgruppen ökar. Alla som vill bo kvar i ordinärt boende ska få tillräckligt stöd för att kunna göra det. Invånare är informerade om möjligheter till stöd och hjälp när man behöver det som äldre. Boende på vård- och omsorgsboende får individanpassad vård och omsorg och bibehåller sin hälsa och sina funktioner så länge som möjligt. Brukare i Farstas verksamheter i egen regi erbjuds en god personalkontinuitet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare i särskilda boenden (kommunal regi) som har riskbedömningar för fall enligt gällande rutin	90 %		År
Andel brukare i särskilda boenden (kommunal regi) som har riskbedömningar för trycksår enligt gällande rutin	90 %		År
Andel brukare i särskilda boenden (kommunal regi) som har riskbedömningar för undernäring enligt gällande rutin	90 %		År
Andel kunder hos den kommunala hemtjänsten och servicehuset med särskilda behov på grund av demenssjukdom eller kognitiv svikt som har en kontaktperson från den specialiserade hemtjänstgruppen.	50		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Hälsa- och sjukvårdspersonal utvecklar arbetet med hälsoplaner	2016-01-01	2016-12-31
Kompetensutveckling kring enklare matlagning för personal inom hemtjänsten.	2016-01-01	2016-12-31
Möjligheter till miljöombyte och nya upplevelser vid utevistelse utökas	2016-01-01	2016-12-31
Projekt kring samverkan mellan hemtjänst och primärvård genomförs	2016-01-01	2016-12-31
Utbildning i teamarbetet mellan olika professioner genomförs.	2016-01-01	2016-12-31
Utbildningsinsatser kring personcentrerad vård och omsorg genomförs.	2016-01-01	2016-12-31
Utifrån utfallet på den indikator som mäter personalkontinuiteten i hemtjänsten, ses premisserna för schemalagningen över.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Förebyggande insatser bidrar till att äldre kan vara friska och självständiga

Beskrivning

Förebyggande insatser i form av hälsofrämjande aktiviteter, kulturaktiviteter, utflykter, föreläsningar och annat kan främja de äldres fysiska och psykiska hälsa och motverka ensamhet och isolering. De kan därmed även bidra till att de äldre i större utsträckning kan bo kvar i ordinarie boende.

Förväntat resultat

Antalet besökare och deltagare ökar på de mötesplatser och aktiviteter som nämnden erbjuder. Farstas seniorer har möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal förebyggande aktiviteter som har genomförts för seniorer på Aktivitetshuset Tuben	300		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Möjligheterna att samnyttja lokaler med stadsdelsrådets föreningar undersöks.	2016-01-01	2016-12-31
Möjligheterna till fler öppna mötesplatser för seniorer i stadsdelsområdet undersöks	2016-01-01	2016-12-31
Nämnden erbjuder gratis broddar till alla ålderspensionärer över 75 år som beviljats insatser eller trygghetslarm	2016-01-01	2016-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

För att bidra till målet om en klimatsmart stad prioriteras hållbara, effektiva och klimatsmarta alternativ så långt som möjligt för nämndens transporter och lokaler och andelen ekologisk mat ska öka i verksamheterna. Möjligheter att effektivisera elanvändningen ses över vid varje ny- eller ombyggnation. Förvaltningen har en resepolicy som ska följas, där miljövänliga alternativ har företräde. Stadsodling i området ska uppmuntras genom information och spridning av goda exempel. Arbetet med en kemikaliesmart förskola fortsätter genom att skadliga material ses över och byts ut allt eftersom möjlighet ges.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

Grunden för miljöarbetet utgår från stadens miljöprogram. Förvaltningen ska se över energianvändningen i verksamheternas lokaler. Vid ny- eller ombyggnad av lokaler är effektiv energianvändning ett prioriterat område. Under förutsättning att nämnden beviljas ansökta investeringsmedel för klimatåtgärder kommer flera energibesparande åtgärder att genomföras i förvaltningens lokaler. Vitvaror kommer att bytas ut och konventionella ljuskällor byts mot LED-belysning. En annan åtgärd kan vara att komplettera med luftvärmepump i förskolepaviljonger som har direktverkande el för att få ner energiförbrukningen. Samtliga verksamheter medverkar till att minska energianvändningen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	90 %	fastställs 2015	År
 Andel elbilar	0 %	11 %	Halvår
 Köpt energi (GWh)		Fastställs 2016	År

Nämndmål:

Förvaltningen bidrar till en klimatneutral stad

Beskrivning

Förvaltningen effektiviserar energianvändningen och återvinner avfall.

Förväntat resultat

Energiförbrukningen minskar i förvaltningens lokaler. Fler verksamheter sorterar ut matavfall för biologisk behandling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Vid ombyggnationer och renoveringar ses möjligheten till bättre	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
energival över		

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

Farsta stadsdelsnämnd bidrar till målet om miljöanpassade transporter i Stockholm genom att ur miljösynpunkt se över och förbättra de transporter och resor som görs inom förvaltningen eller på förvaltningens uppdrag. Vid exempelvis flytt eller ombyggnation ska även frågan om transporternas miljöpåverkan beaktas, möjligheterna att vid fordonsbyten välja elbilar ses över, och cykling uppmuntras. Nämnden bidrar även genom att samverka med centrala förvaltningar i trafik- och transportfrågor.

Nämndens fordon är miljöbilar, med undantag för en lastbil som förvaltningens arbetsträningsverksamhet leasar, och där avtalet löper ut i januari 2016. Enligt miljöförvaltningen finns för närvarande ingen liknande lastbil som miljöbil varför nämnden nyttjat möjligheten att besluta om undantag från stadens miljöbilsdefinition.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	94 %	100 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska medverka till att skapa fullvärdiga cykel- pendlingsstråk samt att med trafiknämnden utreda hur medel för investeringar och reinvesteringar av huvudstråken för cykel som ligger inom stadsdelarnas ansvar ska finansieras och byggas	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Transporter och leveranser inom Farsta stadsdelsnämnd sker med miljöklassade fordon och drivmedel

Beskrivning

Förvaltningens resor och transporter sker på ett hållbart sätt. Miljökrav ställs även på externa transporter och leveranser. Vid exempelvis flytt eller ombyggnation ska även frågan om transporternas miljöpåverkan beaktas. Stadens upphandling av cyklar och elcyklar ökar möjligheten till ett hållbart resande i tjänsten inom stadsdelsområdet. Förvaltningens bilar lever upp till miljökrakterna men vid utbyte av fordon bör det ses över om det kan vara ett alternativ att byta ut befintligt fordon mot en elbil.

Förväntat resultat

Resor och transporter görs i enlighet med förvaltningens resepolicy.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Nämnden ställer tydliga miljökrav på både sina egna och externa transporter och leveranser. Vid exempelvis flytt eller ombyggnation ska även frågan om transporternas miljöpåverkan beaktas	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms kretslopp är resurseffektiva

Farsta stadsdelsnämnd bidrar till målet om resurseffektiva kretslopp genom att uppmuntra stadsodling på outnyttjade och bortglömda platser i stadsdelsområdet. Odling kan också ske i samarbete med parklekarna som ofta har tillgängliga ytor som lämpar sig för odling. För att starta en stadsodling på parkmark krävs att ett brukaravtal sluts mellan förvaltningen och de som ska sköta planteringarna.

Fritidsträdgårdarna i stadsdelsområdet är en resurs att tillgå för odlingsintresserade invånare. Det finns fyra odlingsföreningar med cirka 250 lotter där det varje år ges möjlighet att hyra en lott och samtidigt bli medlem i en förening till en låg kostnad.

Information om odlingsmöjligheter för medborgarna ska marknadsföras via den folder som förvaltningen ska sammanställa.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa goda möjligheter till stadsodling i Stockholm	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska involveras i programmet för avfallshantering i stadens offentliga rum	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Fler stadsodlingar påbörjas i Farsta

Beskrivning

Genom information och spridning av goda exempel uppmuntras anläggning av stadsodlingar i Farsta stadsdelsområde.

Förväntat resultat

Fler odlingar i stadsdelsområdet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal startade brukaravtal avseende stadsodling	2		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Möjligheten till stadsodling samt goda och inspirerande exempel kommuniceras i stadsdelsområdet.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 1 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100%	Fastställs 2016	År
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB)	100%	Fastställs 2016	År
 Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden av totalt inköpta måltider och livsmedel.	28%	Fastställs 2016	År

Nämndmål:

Förskolan är kemikaliesmart

Beskrivning

Alla förskolor inventerar sin miljö och rensar ut material och leksaker som inte uppfyller dagens miljökrav i stadens Vägledning för en kemikaliesmart förskola. Personalen får ökad kompetens om vad som krävs för att uppnå målet en kemikaliesmart förskola.

Förväntat resultat

Samtliga förskolor har genomfört föreslagna åtgärder i stadens Vägledning för en kemikaliesmart förskola, handlingsplanen nivå 1.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Skadliga material i förskolan byts ut mot bättre alternativ	2016-01-01	2016-12-31

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Farsta stadsdelsnämnds arbete för att bidra till målet om ekonomisk hållbarhet sker på flera nivåer. På individnivå utvecklas bättre metoder för att genom strukturerat socialt arbete stödja invånare som inte har egen försörjning. För att stärka lokalsamhällets ekonomiska uthållighet fördjupas samarbetet med Stockholm business region och möjligheterna till stöd och service till det lokala näringslivet utökas.

En verksamhet som ryms inom budget är en förutsättning för långsiktig stabilitet och kvalitet. För att förbättra nämndens beslutsunderlag och möjliggöra bättre analyser kommer de ekonomiska månadsrapporterna att utvecklas. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser och dialog kring prognosvariationer med enheterna i verksamheten.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

Nya och växande företag är avgörande för att skapa fler arbetstillfällen i Farsta och i söderort. Farsta har en god utvecklingspotential för att skapa fler arbetsplatser inom ramen för stadsplaneringen inom Tyngdpunkt Farsta, vid en kommande etablering av ett nytt livsmedelskluster i Larsboda företagsområde samt efter omlokaliseringen av containertrafiken vid Frihamnen till Norviks hamn i Nynäshamn.

Samverkan med Stockholm Business Region (SBR), fastighetsbolag och fackförvaltningar kommer att vidareutvecklas för att stödja en positiv näringslivsutveckling.

Nämnden fortsätter arbetet med att göra Farsta till en attraktiv stadsdel för småföretagare. Det lokala näringslivet ska stärkas genom utvecklad informations- och företagservice, bland annat genom en utvecklad företagslotsfunktion. Entreprenörskap och eget företagande bland kvinnor, utrikes födda och unga ska stödjas.

Nämndmål:

Det är lätt för lokala företag att få information och relevant stöd från förvaltningen

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med Stockholm Business Region och lokala företagarorganisationer för att utveckla information och service till lokala företag. Fokusområdena är att följa utvecklingen av företagsetableringar och arbetsplatser inom ramen för Tyngdpunkt Farsta, samt etableringen av livsmedelsverksamheter i Larsboda industriområde.

Förväntat resultat

De företag som varit i kontakt med förvaltningen är nöjda med den service de fått.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Företagslotsen söker aktivt upp företagareorganisationer.	2016-01-01	2016-12-31
Förvaltningen medverkar i lokala evenemang som Hökarängens dag, Fagersjödagen och Farsta kulturfestival 2016.	2016-01-01	2016-12-31
Förvaltningen samverkar med Stockholm Business region (SBR) gällande att vidareutveckla en lokal företagslotsfunktion.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

Förvaltningen bidrar till målet om att fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva genom att aktivt söka och utveckla samarbetet med aktörer som kan stödja möjligheter till anställning, som till exempel Jobbtorg och Arbetsförmedlingen. Syftet är att skapa en strukturerad samverkan på ledningsnivå. Arbetet med de individuella förändringsplanerna för personer i behov av försörjningsstöd ska utvecklas och följas upp särskilt under året, för att säkerställa att krav och stöd ligger på rätt nivå. Detta är särskilt angeläget för barnfamiljer och för de som varit beroende av försörjningsstöd under lång tid.

Feriearbete för ungdomar är viktigt för att på generell nivå introducera ungdomar i arbetslivet och skapa en grund för framtida förvärvsarbete. Förvaltningen har arbetat aktivt och framgångsrikt för att kunna öka antalet erbjudna ferieanställningar varje år, och fortsätter det arbetet även under 2016.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,2 %	1,9 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,7 %	1,2 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	15 st	750	Tertial
 Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	4 st	500 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	600 st	10 000 st	År
 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	8 st	800 st	Tertial
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	600 st	8000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med Stockholm Business Region, inom ramen för samarbetet med Start-up Stockholm, samt stadsdelsnämnderna utveckla möjligheten för unga stockholmare att driva sommarlovsföretag inom ramen för feriejobb.	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla metoder och insatser för att stödja Jobbtorgsaspiranter med psykosocial problematik. Under året skall ett centrum för särskilt stöd inrättas.	2016-01-01	2016-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska utöka den uppsökande verksamheten riktad till arbetslösa unga upp till 29 år i samråd med stadsdelsnämnderna samt övriga berörda nämnder, bolag och externa aktörer. En utredning och ett handlingsprogram för att bryta ungas utanförskap i Stockholm ska tas fram i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden och övriga berörda nämnder	2016-01-01	2016-12-31
 Äldrenämnden ska i samråd med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra det möjligt för elever på omsorgsprogrammet och omsorgscollege att få feriejobb i stadens äldreomsorg.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Farstas invånare är självförsörjande

Beskrivning

Nämnden stödjer och förbättrar förutsättningarna för invånarna att försörja sig själva. Ett strukturerat socialt arbete med de som är i behov av försörjningsstöd och ett nära samarbete med Jobbtorget gör att fler personer kommer fortare ut i egen försörjning. De feriearbeten som förvaltningen erbjuder stödjer ungdomars förutsättningar i framtida förvärsarbete.

Förväntat resultat

Antalet personer i behov av försörjningsstöd ska minska
Antalet ungdomar som erbjuds ferie-/praktikarbete ska öka.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Budgethållning är en förutsättning för kvalitet och stabilitet i verksamheterna och ekonomiska prognoser och analyser ingår i berörda chefers ansvar och uppdrag. Under året arbetar samtliga enheter med sina ekonomiska månadsrapporter och analyserar då kostnader och intäkter som underlag för prognos på årsutfallet. Vid befarade underskott vidtas åtgärder och verksamheten anpassas utifrån de nya villkoren. En förutsättning för detta är att prognoserna görs så säkra som möjligt. Åtgärder för att öka prognossäkerheten pågår kontinuerligt i form av utbildningsinsatser och dialog kring prognosvariationer med enheterna i verksamheten. Förvaltningen prognosticerar månatligen årsutfall på enhetsnivå för att tidigt upptäcka eventuella budgetavvikelse och upprättar åtgärdsplaner i syfte att uppnå en budget i balans.

Under 2016 kommer insatser att krävas inom samtliga verksamheter för att nå en budget i

balans. Främst äldreomsorgen och individ- och familjeomsorg för barn och unga redovisar stora underskott för 2015 och detta innebär att kostnaderna överstiger nämndens budgettilldelning för 2016 redan vid ingången av året. Särskilt fokus kommer att riktas mot äldrebeställarens köp av hemtjänstinsatser i ordinärt boende samt externa placeringar av barn och unga.

Förvaltningen kommer under året att kontinuerligt följa upp relevanta nyckeltal som till exempel antalet externa placeringar av barn och unga, antal dygn i vård- och omsorgsboende och antalet beviljade hemtjänststimmar. För att förstärka insynen och förbättra nämndens beslutsunderlag ska de ekonomiska månadsrapporterna utvecklas och kompletteras innehållsmässigt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-0 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter rymms inom tilldelad budget.

Beskrivning

Nämnderna ska rymma sina verksamheter inom den budget som kommunfullmäktige har fastställt. Eventuella kostnadsökningar finansieras genom omprioriteringar inom nämndens budget.

Förväntat resultat

Prognossäkerheten är hög och förvaltningen uppvisar en budget i balans.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Den ekonomiska månadsrapporten ska utvecklas	2016-01-01	2016-12-31

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

För att bidra till att förverkliga målet om ett demokratiskt hållbart samhälle kommer stadsdelsnämnden att genomföra särskilda satsningar för att öka invånarnas delaktighet i den lokala demokratin. Nämnden kommer att driva en försöksverksamhet för flera målgrupper i Fagersjö för att öka invånarnas möjlighet till att delta i den lokala utvecklingen och stärka invånarnas upplevelse av att de kan påverka. Målsättningen är att fler beslut ska fattas så nära invånarna som möjligt och att delaktigheten ska öka genom att nämnden underlättar för invånarna att ställa frågor och lämna synpunkter till förtroendevalda och tjänstepersoner. En del av satsningen på demokratifrågor är också att utreda förutsättningarna för etablering av medborgarkontor som kan erbjuda information om stadsdelsområdets service, samt olika former av lotsning och stöd till invånare och företag.

Alla som kommer i kontakt med förvaltningen ska få ett gott bemötande och ges möjlighet att vara delaktig i frågor som berör dem. Detta ställer särskilda krav på kommunikationen, och förvaltningen ska underlätta delaktighet genom att använda ett enkelt och lättillgängligt språk. Arbetet med att nå målet om jämställdhet inleds med en analys av befintligt underlag, förutsättningar och behov för att jämställdhetsintegrera nämndens verksamheter. Barnperspektivet ska beaktas i alla ärenden som berör barn, och möjligheten att synliggöra barnperspektivet även i verksamheter som inte formellt är riktade mot barn undersöks.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

Nämndens verksamhet ska på sikt jämställdhetsintegreras. För att nå målet behöver ett strukturerat arbete påbörjas inom de områden där Farsta stadsdelsnämnd har rådighet och utifrån de underlag som förvaltningen har tillgång till. Arbetet behöver ske i samverkan med centrala förvaltningar och i samordning med övriga stadsdelsnämnder.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av nämndens beslut och resursfördelning utifrån kön	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Ojämställdheter inom Farsta stadsdelsnämnd identifieras och åtgärdas

Beskrivning

För att kunna jämställdhetsintegrera verksamheterna måste först en analys göras av kunskapsläget, nämndens tillgång till och rådighet över såväl data som åtgärder. En sådan analys är också en förutsättning för att på ett konstruktivt sätt kunna samverka med övriga nämnder i frågan.

Förväntat resultat

Områden för jämställdhetsanalys identifieras som grund för hur relevanta åtgärder kan prioriteras och vidtas.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

För att nå en hög kvalitet i verksamheten är goda arbetsförhållanden med jämlika, jämställda arbetsplatser en förutsättning. Verksamheterna i Farsta ska präglas av delaktighet, mångfald och likabehandling. Ledarskapet utvecklas med förvaltningens ledarprofil som grund för att skapa förutsättningar för ett aktivt medarbetarskap.

Inom äldreomsorg och omsorgen om personer med funktionsnedsättning påbörjas ett treårigt projekt för att öka den digitala kompetensen hos medarbetare. Under tre år ska totalt 3000 medarbetare inom Stockholms stad och 11 kommuner i Stockholms län, få kompetensutveckling i digital teknik och arbete med digitala verktyg.

Utveckling av den personcentrerade vården och omsorgen är i fokus och olika typer av kompetensutvecklingsinsatser kommer att genomföras för det inom både äldreomsorg och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. För att förstärka rollen som medarbetare inom hemtjänsten kommer utbildningar att erbjudas bla inom psykisk ohälsa , missbruk och våld i nära relationer.

Fasta heltidsanställningar är norm och delade turer förekommer inte.

Omstruktureringen av Edö servicehus och vård- och omsorgsboende innebär att Edö ska inrymma 108 platser för vård och omsorgsboende och ett så kallat mellanboende.

Ombyggnaden av Edö startar sommaren 2017 och beräknas vara helt iordningsställt mars-april 2019. Besluten innebär lång förändringsprocess eftersom vissa delar av Edö måste tomställas innan ombyggnaden startar och det kommer att ställa krav på flexibilitet i bemanningen. Förändringarna på Edö riskerar att skapa en överkapacitet av omsorgspersonal på 20-40 medarbetare under nästa år beroende på hur snabbt förändringen går.

För att förbättra socialsekreterarnas arbetsmiljö är utvecklingen av introduktion av nyanställda en viktig faktor för att skapa möjligheter att utföra ett kvalificerat arbete.

För att utveckla arbete med att rekrytera förskollärare finns en partsammansatt arbetsgrupp som diskuterar åtgärder och aktiviteter. Under nästa år kommer en film att produceras som ska användas i marknadsföringen av Farstas förskolor. Dessutom kommer rekryteringsdagar att anordnas. Medarbetare i förskoleverksamheten erbjuds stöd och handledning av resurs-, språk- och specialpedagog samt psykolog för att med adekvat kompetens kunna möta barnens behov.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	80	83	År
 Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats	100 %	100 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Index Bra arbetsgivare		fastställs 2016	År
 Index Psykosocial arbetsmiljö		fastställs 2016	År
 Sjukfrånvaro	7,2 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda fler personer med funktionsnedsättning anställning i staden	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska sträva efter hög personalkontinuitet i beviljade hemtjänstinsatser	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Medarbetarna har adekvat kompetens.

Beskrivning

Kompetensförsörjning är en strategisk fråga som innebär att attrahera, rekrytera och utveckla medarbetare. De största behoven finns inom förskolan men även socialsekreterare, biståndshandläggare och sjuksköterskor är och bedöms förbli svårrekryterade grupper.

Förväntat resultat

Inom äldreomsorgen genomförs utbildningar inom psykisk ohälsa, missbruk och våld i nära relationer. Socialsekreterarnas arbetsförhållanden är stabila och personalomsättningen i de olika arbetsgrupperna minskar. Medarbetare i förskola erbjuds att gå erfarenhetsbaserad utbildning till barnskötare och förskollärare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen, egen regi, som har adekvat grundutbildning, motsvarande vårdbiträde eller undersköterska.	90 %		År

Nämndmål:

Medarbetarna har en hög frisknärvaro.

Beskrivning

Det hälsofrämjande arbetet drivs framåt genom ett aktivt arbete vid sjukfrånvaro och ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetet utvecklas och aktiviteter utvärderas. Uppföljningar sker på organisations- grupp och individnivå. Särskilt fokus läggs på att arbeta med korttidsfrånvaron.

Förväntat resultat

Andelen sjukskrivna minskar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter arbetar med hälsoplaner med särskilt fokus på arbetet med friskfaktorer.	2016-01-01	2016-12-31
Den ekonomiska månadsrapporten ska utvecklas	2016-01-01	2016-12-31
Korttidsfrånvaron följs och diskussioner förs med alla enheter om åtgärder för att minska frånvaron	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Medarbetarna är delaktiga i verksamhetsutvecklingen

Beskrivning

Samverkansavtalet är grunden för de fackliga organisationerna och medarbetarnas delaktighet, inflytande och utveckling. Medarbetarna ska medverka i framtagandet av åtagande och vara delaktiga i att ta fram arbetsätt samt i uppföljningen av verksamheten. En medarbetarprofil tas fram med personalpolicyn som utgångspunkt.

Förväntat resultat

Aktivt medskapandeindex (AMI) ökar. Fler uppger i medarbetarenkäten att dialogen med närmaste chef gör att man förstår hur man kan bidra till måluppfyllelse och resultat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En medarbetarprofil utarbetas	2016-01-01	2016-12-31
Medarbetarnas delaktighet i åtaganden och arbetsätt följs upp i dialogmöten	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Medarbetarnas arbetsmiljö främjar likabehandling och mångfald

Beskrivning

Det systematiska arbetsmiljöarbetet förbättras genom bland annat resultatet från medarbetarenkäten och genom implementering av stadens nya arbetsmiljöverktyg. Arbetet sker i samverkan med de fackliga organisationerna.

Förväntat resultat

Jämställdhet och mångfald och frihet från diskriminering präglar förvaltningens arbetsplatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Det systematiska arbetsmiljöarbetet utvecklas.	2016-01-01	2016-12-31
Kränkande särbehandling och jämställdhet- och mångfaldsplanen tas upp på APT.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

De som kommer i kontakt med förvaltningen ska uppleva ett bra och respektfullt bemötande och förvaltningens kommunikation ska vara tillgänglig och trovärdig utifrån mottagarens behov och förutsättningar. Förvaltningens kontakter med invånarna ska ske med ett inkluderande förhållningssätt utan risk för diskriminering. Under året genomför förvaltningen särskilda aktiviteter kring demokrati och mänskliga rättigheter, bland annat genom information om olika sätt att påverka och möten med förtroendevalda, förvaltningen och aktörer inom civilsamhället. Stadsdelsnämndens råds perspektiv inkluderas i nämndens beslut och utvecklingsarbeten.

Utemiljön i stadsdelsområdet är mötesplatser för medborgarna. Parker, lekplatser och grönområden ska vara fria från så kallad exkluderande design. Lekturströmmar, bänkar, soffor med mera ska vara tillgängliga och anpassade för att så många människor som möjligt ska kunna nyttja de allmänna platserna i stadsdelsområdet.

Samhällets stöd till personer med funktionsnedsättning ska vara utformat utifrån principer om antidiskriminering och jämlikhet, så att insatserna ska kunna leda till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor.

Förskole- och fritidsverksamheten har tydliga styrdokument som säkrar att de mänskliga rättigheterna uppfylls och att aktiviteter motverkar traditionella könsroller. Verksamheterna präglas av antirasism och kontinuerlig normkritik. En särskild satsning på kompetensutveckling om genusfrågor ges i samverkan med utbildningsförvaltningen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare/hyresgäster som inte upplever att de har blivit diskriminerade i kontakt med stadens verksamheter		öka	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Fritidsledare ska erbjudas kompetensutveckling i genus, antirasism och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31
 Kommunstyrelsen ska skyndsamt genomföra en översyn i samråd med stadsdelsnämnderna, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden samt Stockholms stadshus AB i syfte att säkerställa en ändamålsenlig organisation, process, resursfördelning samt uppföljning för flyktningmottagandet.	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska inventera och succesivt avlägsna exkluderande design inom nämndens ansvarsområde	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och Micasa AB göra en översyn av behovet och finansieringen av profilboende och intressentboende med olika typer av språklig och/eller kulturell inriktning samt hbtq-inriktning	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla hbtq-kompetensen inom skolan och förskolan i samråd med kommunstyrelsens kansli för mänskliga rättigheter samt stadsdelsnämnderna.	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är inkluderande och de arbetssätt som används främjar likabehandling

Beskrivning

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska känna sig respektfullt bemötta. Diskriminering ska inte förekomma och de arbetssätt och metoder som används ska inte utestänga eller osynliggöra personer med en bakgrund, identitet eller funktionsvariation som avviker från normen.

Förväntat resultat

Ingen upplever sig diskriminerad i kontakten med nämndens verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel som upplever att de blivit bra bemötta vid utredning och biståndsbedömning inom individ- och familjeomsorg och funktionsnedsättning.	85 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetet med workshops för utveckling av bemötande fortsätter och fördjupas	2016-01-01	2016-12-31
Föreläsningar i mänskliga rättigheter genomförs för medarbetare.	2016-01-01	2016-12-31
Gemensam föreläsning om personcentrerad omsorg, stöd och service genomförs	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

För att säkerställa att barnperspektivet tas tillvara måste de verksamheter som kommer i kontakt med barn och ungdomar och deras familjer aktivt söka och tillvarata barns och ungdomars uppfattning och tankar kring stöd, omsorg och service som riktar sig till dem och deras familjer. Barnens behov och förutsättningar beaktas i all myndighetsutövande verksamhet för att säkra barnens rättigheter och bidra till en utveckling så att de ges möjlighet att delta på lika villkor. Nämnden kommer under 2016 att undersöka möjligheterna att synliggöra barnperspektivet även i de verksamheter och processer som inte specifikt riktar sig mot barn.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska skapa fler träffpunkter för unga. Särskilt fokus ska riktas mot flickor och hbtq-personer	2016-01-01	2016-12-31
 Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ska i samarbete ta fram riktlinjer för papperslösa barns rätt till förskola och skola	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Barnperspektivet beaktas i beslut och utformning av insatser och service

Beskrivning

Barnperspektivet och barnets rätt ska belysas i beslut och bedömningar som berör barn och ungdomar, och deras livssituationer och villkor ska uppmärksammas. Barn och ungdomar deltar aktivt i utredningar och uppföljning av insatser och kan utifrån mognadsgrad påverka. Deras åsikter och synpunkter ska tas tillvara och mötas med förståelse och respekt. Vårdnadshavares kunskap om sina barns behov är en viktig del i underlaget för utformningen av verksamheterna för barn.

Förväntat resultat

Det framgår tydligt i genomförandeplaner eller annan dokumentation hur barn och ungdomar påverkat den stöd, service eller omsorg de beviljas.

Barn och ungdomar är delaktiga i planeringen av fritidsverksamhetens aktiviteter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel besökare på öppna förskolan som tycker att de kan påverka verksamhetens innehåll.	75 %		År
Andel besökare som tycker att de kan påverka parklekens aktiviteter.	75 %		År
Andel besökare som tycker att de kan vara med och påverka fritidsgårdens aktiviteter.	75 %		År
Andelen nöjda vårdnadshavare med hur förskolan samverkar med hemmet.	82 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
I varje enskilt ärende där barn är aktuella ska en konsekvensanalys för barnets situation och behov göras.	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

Våld i nära relationer ska uppmärksammas inom stadsdelsområdet och nämndens verksamheter, och de drabbade ska få adekvat stöd. Samarbete mellan nämndens verksamheter och andra aktörer möjliggör stöd utifrån ett intersektionellt helhetsperspektiv. En riskbedömning görs med stöd av bedömningsinstrument FREDA. Den enskilde erbjuds sedan rådgivning, stöd och eller skyddat boende vid behov.

Personalen inom socialtjänsten har utbildning i stadens riktlinjer gällande relationsvåld, och särskild kompetens finns inom varje enhet som arbetar med dessa frågor.

Försörjningsstödsenheten har ett specialiserat relationsvåldsteam för nya ärenden och personer redan aktuella inom försörjningsstöd, som samarbetar över stadsdelsgränserna inom söderort samt internt med andra enheter med gemensamma insatser för våldsutsatta.

Under 2016 fokuserar man på att öka tillgängligheten, till exempel har man som mål att även alla våldsutövare som kommer till teamets kännedom ska kontaktas för att erbjudas stöd.

Genom att systematiskt använda olika typer av bedömningsinstrument ökar möjligheten att hjälpa och stödja våldsutsatta. Genom samverkan samordnas och erbjuds insatser för skydd och stöd såväl akut som långsiktigt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	140	tas fram av nämnden	År

Nämndmål:

Personer som utsätts för våld i nära relationer upptäcks och får adekvat stöd

Beskrivning

Personer som utsätts för våld i nära relationer ska få stöd så att våldet kan upphöra. Det innebär att metoder och rutiner för att upptäcka och stödja våldsutsatta utvecklas, liksom samverkan mellan olika kompetenser.

Förväntat resultat

Våldsutsatta får skydd och hjälp såväl kortsiktigt som långsiktigt. Våldsutövare får möjlighet att förändra sitt beteende.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
En arbetsgrupp mot våld i nära relationer tar initiativ till en fördjupad dialog med polisen och landstinget.	2015-01-01	2016-12-31
Förvaltningen bildar ett team som arbetar specialiserat med att utreda och handlägga ärenden som rör våld i nära relationer.	2015-01-01	2015-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

Stadsdelsnämnden kan under verksamhetsåret bidra till målet om en tillgänglig stad för alla. För att uppleva tillgänglighet i stödinsatser är det viktigt att själv kunna påverka stödet man får och på vilket sätt det ges. Genomförandeplaner ska vara ett levande redskap för brukarnas delaktighet i hur insatserna ges. Det handlar också om att få stöd i att få bo i tillgängliga boendemiljöer och levnadsförhållanden som är fria från hinder för att kunna vara så självständig som möjligt. Arbete med att öka användningen av välfärdsteknologi är ett sätt att främja självständighet, integritet, trygghet och jämlika levnadsförhållanden i samhället.

Förvaltningen kommer under verksamhetsåret utveckla samarbetet med Myndigheten för delaktighet (MFD) för att på olika sätt främja jämlika levnadsförhållanden för personer med funktionsnedsättning i nämndens verksamheter.

Genom att implementera principerna för personcentrerad stöd och service och därigenom möta den enskilde utifrån en helhetssyn på människans psykiska, fysiska, sociala och existentiella behov, vill förvaltningen erbjuda stöd och service enligt LSS som upplevs som tillgängligt. Det handlar också om att stödja den enskildes individuella möjligheter att uppleva världen på jämlika villkor.

Stadens tillgänglighetsprogram, En stad för alla, innebär ett uppdrag för nämnden att genomföra aktiviteter för bättre tillgänglighet inom alla programmets målområden.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor formulerar varje år nya aktiviteter för att skapa ökad delaktighet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, som presenteras i verksamhetsplanens bilaga 13.

Rådets inventering av olika verksamhetslokaler ur tillgänglighetsperspektiv följs upp kontinuerligt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel personal med grundutbildning inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	90%	Fastställs 2016	Tertial
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	88%	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	76 %	76 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	tas fram av nämnden	År
Andel personer som tycker att det är lätt att kommunicera med Stockholms stad	63	63 %	Tertial
Andel personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner	80%	Fastställs 2016	År
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	tas fram av nämnden	År
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	89 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska bygga bort enkelt avhjälpna hinder	2016-01-01	2016-12-31
Stadsdelsnämnderna ska tillsammans med äldrenämnden och socialnämnden göra en översyn av behovet av äldreboende för personer som bor i gruppboende enligt LSS	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Personer med funktionsnedsättning får personcentrerad service, stöd och omsorg

Beskrivning

Personcentrerad stöd, service och omsorg innebär att i högre grad fokusera på de resurser varje person har och vad det innebär att vara människa och i behov av stöd. Personcentrerad vård och omsorg är ett internationellt accepterat begrepp, vars principer ska implementeras i Farstas verksamheter.

Förväntat resultat

Andel nöjda brukare ökar. Fler brukare upplever sig vara trygga. Brukare erbjuds möjligheter till nya upplevelser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Boende i gruppboende erbjuds minst en ny aktivitet som brukaren inte gjort tidigare under året	2016-01-01	2016-12-31
Brukarinspirerade föreläsningar genomförs för att öka insikten om upplevelsen av funktionsnedsättning och hur hinder man undanröjas bättre	2016-01-01	2016-12-31
Inventera möjligheter till projektmedel för att utveckla/införa välfärdsteknologi .	2016-01-01	2016-12-31
Ta fram arbetsmaterial som är ett stöd i att på ett strukturerat sätt fånga resurser och styrkor hos den enskilde	2016-01-01	2016-12-31
Utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser genomförs för att skapa gemensamma arbetssätt för personcentrerad omsorg	2016-01-01	2016-12-31
Utveckla samarbetet med myndigheten för delaktighet (MFD)	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

I Farsta stadsdelsområde lever människor med många olika bakgrunder, erfarenheter och förutsättningar. De som kommer i kontakt med förvaltningens chefer och medarbetare ska uppleva ett bra och respektfullt bemötande. Förvaltningen har ett inkluderande förhållningssätt och kommunicerar aktivt, tillgängligt och trovärdigt utifrån mottagerens behov och förutsättningar.

Under året kommuniceras stadens nya vision ”Vision 2040 – Ett Stockholm för alla” med förvaltningens chefer och medarbetare. Genom sin övergripande inriktning (social, ekologisk, ekonomisk och demokratisk hållbarhet) berör visionen alla förvaltningens verksamheter. Workshops för utveckling av bemötandet fortsätter att genomföras i förvaltningens enheter. Under året kommunicerar förvaltningen också aktivt kring demokrati och mänskliga rättigheter, både internt och externt.

Förvaltningen fortsätter att se över behovet av mötesplatser för demokrati och inflytande samt kontaktytor för samhällsservice. Med kontaktytor avses såväl fysiska som digitala ytor för kontakt mellan förvaltningen och invånare med flera. Det görs genom kommunikation med invånare, stadens verksamheter och aktörer inom civilsamhället samt genom lärdomar från försöksverksamheten i Fagersjö.

Samhällsengagemang och initiativ från invånare och andra intresserade i stadsdelområdet ses som positiva krafter. Förvaltningen medverkar aktivt i aktiviteter och evenemang som till exempel, Fagersjödagen, Hökarängens dag och Farsta mat- och kulturfestival.

Invånare, verksamma och andra intresserade i Farsta stadsdelsområde bjuds in till möten med förtroendevalda, rådsrepresentanter, medarbetare i förvaltningen och Stockholms stad samt andra aktörer i civilsamhället. Genom medborgarforum, stadsdelsnämndens öppna forum och andra kontaktytor har invånarna möjlighet till delaktighet och inflytande i utvecklingen av Farstas stadsdelar och i frågor som berör dem i vardagen. Medborgarförslag till stadsdelsnämnden och synpunkter på stadens verksamheter är också exempel för delaktighet.

I samband med medborgarforum genomför förvaltningen enkätundersökningar kring trygghet och delaktighet med fokus på respektive stadsdel för forumet. Resultaten utgör ett viktigt underlag för den lokala utvecklingen kring dessa frågor.

För att göra stadsdelsnämndens sammanträden mer tillgängliga för invånarna runt om i stadsdelområdet planeras sammanträden genomföras i olika stadsdelar under året. Stadsdelsnämndens sammanträden tillgängliggörs också genom fortsatta webbsändningar.

Stadsdelsnämnden får ett utökat ansvar för det lokala utvecklingsarbetet och att samordna detta med demokratiutvecklingsarbetet som inleddes under 2015. Under 2016 tas lokala utvecklingsprogram fram för alla områden och med fokus på de områden som har störst utmaningar. Medborgarforum och stadsdelsnämndens råd är viktiga kontaktytor i utvecklingsarbetet.

Råden erbjuds en aktiv roll i såväl demokratiutveckling som i de lokala utvecklingsprogrammen. Deras perspektiv inkluderas utifrån respektive råds huvudområde, kompetens och erfarenheter.

Stadsdelsnämndens demokratiråd följer utvecklingen av demokratiarbetet och de aktiviteter och initiativ som tas inom området. Rådet bereder också ärenden till stadsdelsnämnden med förslag inom ramen för kommunfullmäktiges inriktningsmål om ett demokratiskt hållbart Stockholm. Förvaltningen har även inrättat en strategisk arbetsgrupp ska leda, driva på och koordinera demokratiarbetet inom förvaltningens ansvarsområden i nära samarbete med förvaltningsledningen och nämndens demokratiråd.

Förvaltningen ingår i ett nätverk om medborgarinflytande som Sveriges Kommuner och Landsting sammankallar samt i stadens nätverk för demokratifrågor och mänskliga rättigheter. Nätverken är källor för kunskap och omvärldsbevakning inom området demokrati och mänskliga rättigheter.

Försöksverksamheten i Fagersjö 2016

Den nystartade försöksverksamheten i Fagersjö – mötesplats för demokrati och inflytande samt kontaktyta för samhällsservice – fortsätter att utvecklas tillsammans med invånare och andra intresserade under 2016. Genom mötesplatsen ska delaktigheten i stadsdelens

utveckling öka och samhällsservice i frågor som staden ansvarar för ska erbjudas. Mötesplatsen och kontaktytan ska involvera och inkludera alla som bor och verkar i Fagersjö och bidra till att samhörigheten i stadsdelen ökar.

Att skapa strukturer och metoder för att involvera invånare och andra intressenter i delaktighets- och medskapandeprocesser är en central del i försöksverksamheten. Ett exempel är genomförandet av medborgarbudget där invånarna och andra intressenter i Fagersjö får bestämma utformning och verksamhetsinnehåll för en kontaktyta och mötesplats i Fagersjö. Andra exempel är Intressegrupp Fagersjö, medborgarforum, samhällsservice och en ny lokal kommunikationskanal. Föreningar och andra aktörer bjuds också in till medverkan med aktiviteter och möten som riktar sig till boende och andra intresserade i Fagersjö.

Läs mer om försöksverksamheten i Fagersjö i bilaga 15.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare med boendestöd som anser att de har inflytande över det stöd de får av sina boendestödjare.	83 %	fastställs 2016	År
 Andel brukare på stadens gruppboenden som anser att de har inflytande över det stöd de får.	70 %	fastställs 2016	År
 Andel vårdnadshavare till barn i förskolan som anser att de har möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten		fastställs 2016	År
 Andel äldre med hemtjänst som anser att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål om hur hjälpen ska utföras	85 %	fastställs 2016	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram förslag på hur det civila samhället kan stärkas, med särskilt fokus på ytterstaden och kvinnors organisering, samt bidra till att förutsättningar skapas för att det civila samhället kan göras delaktigt i stadens utveckling, i enlighet med det arbete som pågår inom ramen för den sociala hållbarhetskommissionen	2016-01-01	2016-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska utarbeta lokala utvecklingsprogram i samverkan med invånare och i samarbete med stadens övriga nämnder och styrelser	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Anhöriga till långvarigt sjuka, äldre eller personer med funktionsnedsättning får adekvat och kompetent stöd.

Beskrivning

Anhörigstöd riktar sig till personer som vårdar eller stödjer en närstående som är långvarigt sjuk, äldre eller har en funktionsnedsättning. Syftet med anhörigstödet är att den som vårdar eller stödjer en närstående ska ha en bra livssituation och en god fysisk och psykisk

hälsa. anhörigstöd erbjuds i äldreomsorgen, omsorgen om personer med funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorgen. Stödet utgår ifrån Stockholms stads program för stöd till anhöriga.

Förväntat resultat

Anhöriga till långvarigt sjuka, äldre och personer med funktionsnedsättning är nöjda med stödet och upplever att de får hjälp och avlastning. Personalen uppmärksammar anhörigas behov av stöd och erbjuder stöd. Personalens kompetens inom anhörigstöd ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel berörda medarbetare som genomfört webbutbildning kring anhörigstöd	75 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Webbutbildning om anhörigstöd genomförs i alla berörda verksamheter	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Invånarna kan påverka nämndens verksamhet

Beskrivning

Under 2016 kommunicerar förvaltningen aktivt och regelbundet kring olika möjligheter för delaktighet. Medborgarförslag och rådets perspektiv ska kunna påverka nämndens beslut och verksamheter.

Förväntat resultat

Invånare vet hur de kan påverka och delta i den demokratiska processen. Medborgarförslag och rådets perspektiv tas tillvara.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal genomförda medborgarforum	5		År
Antal inlämnade medborgarförslag	20		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bedriva försöksverksamhet i Fagersjö och noga följa hur lärdomar av utfallet kan användas för att utveckla demokratin.	2016-01-01	2016-12-31
Behovet av kontaktytor med förtroendevalda, rådsrepresentanter och förvaltningen ses över	2016-01-01	2016-12-31
Farsta demokratiråd sammankallas till minst sex möten 2016.	2016-01-01	2016-12-31
Fem medborgarforum genomförs i Farsta stadsdelsområde.	2016-01-01	2016-12-31
Stadens policy och vision om demokrati och mänskliga rättigheter	2016-01-01	2016-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
kommuniceras via interna och externa insatser i nyhetsbrev, via webben, sociala medier, chefsforum och andra kanaler.		
Upprätta ett lokalt utvecklingsprogram för Farsta stadsdelsområde	2016-01-01	2016-12-31
Utveckla rutiner för hantering av medborgarförslag	2016-01-01	2016-12-31

Nämndmål:

Personer som beviljas insatser från nämnden har möjlighet att påverka hur insatserna utformas och utförs.

Beskrivning

För att stöd- och omsorgsinsatser ska upplevas som tillgängliga, trygga och individanpassade är det viktigt att som brukare själv påverka vilket stöd som ska ges och på vilket sätt.

Brukares aktiva medverkan i utredning och insatser ger bättre resultat och ökad rättsäkerhet.

Förväntat resultat

Andelen brukare som uppger att de kan påverka insatsens utformning ökar. Det framgår tydligt i genomförandeplaner och/eller annan relevant dokumentation hur den enskilde påverkat hur beviljade insatser utformas och utförs. Boende i Farstas verksamheter inom egen regi har en godkänd och aktuell genomförandeplan inom två veckor efterpåbörjad insats.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel brukare i äldreomsorg, egen regi, som har godkända och aktuella genomförandeplaner två veckor efter påbörjad insats.	90 %		År
Andel inom verksamheter för personer med funktionsnedsättning som i brukarundersökningar visar sig nöjda med inflytandet.	70 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter inom äldreomsorgen, egen regi, implementerar en granskningsmodell för genomförandeplaner.	2016-01-01	2016-12-31
Strukturerad granskning av genomförandeplaner införs i omsorgsverksamheterna för personer med funktionsnedsättning	2016-01-01	2016-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

All upphandling utgår från stadens nuvarande upphandlings- och konkurrenspolicy.

Förvaltningen har en centralt placerad upphandlingssamordnare som är förvaltningens kontaktyta mot serviceförvaltningen och som bidrar till att säkerställa hållbarhet i

upphandlingar utförda av serviceförvaltningen. Förvaltningen deltar i flera stadsövergripande upphandlingar och förvaltningens chefer har kunskap om avtalshantering och agerar tydligt och konsekvent i sin roll som beställare samt följer regler och riktlinjer kring avtalsuppföljning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	45 %	Tas fram av nämnden	Tertial

Nämndmål:

Socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbara alternativ prioriteras vid inköp av varor och tjänster

Beskrivning

Införandet av den elektroniska inköpsmodulen underlättar att fler inköp görs av godkända leverantör och att en större andel av livsmedelsinköpen avser ekologiska produkter. I förlängningen kan priserna bli förmånligare som en konsekvens av ökad avtalstrohet. Otillåtna direktupphandlingar av oseriösa leverantörer undviks om inköpsmodulen används.

Förväntat resultat

Andel elektroniska inköp ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Den ekonomiska månadsrapporten ska utvecklas	2016-01-01	2016-12-31

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar stadsdelsnämnderna en budget per verksamhetsområde enligt beslutat system för resursfördelning. Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Det innebär att nämnden får resurser i relation till förväntat behov och inte utifrån faktiska kostnader. Nämnden kan därför behöva omfördela resurser mellan olika verksamheter utifrån de lokala förutsättningar som råder.

Budget 2016 (mnkr)

Verksamhet	Kostnader	Intäkter	Netto	Budget 2015	Prognos 2015 (T2)
Nämnd- och förvaltningsadministration	40,3	0,0	40,3	41,8	39,8
Individ- och familjeomsorg	240,5	-68,5	172,0	154,1	165,6
- varav socialpsykiatri	51,4	-3,8	47,6	46,6	48,9
Stadsmiljöverksamhet	18,9	0,0	18,9	15,0	15,9
- varav avskrivningar och internränta	7,5	0,0	7,5	3,5	5,4
Förskoleverksamhet	328,2	-20,2	308,0	303,7	305,2
Äldreomsorg	665,3	-90,0	575,3	567,6	589,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	261,0	-17,9	243,1	225,0	224,1
Barn, kultur och fritid	30,0	0,0	30,0	26,1	29,8
Arbetsmarknadsåtgärder	12,6	-3,9	8,7	10,6	11,1
Ekonomiskt bistånd	102,1	-4,3	97,8	99,3	102,3
Övrig verksamhet	10,5	0,0	10,5	2,0	0,0
Total drift	1 709,4	-204,8	1 504,6	1 445,2	1 484,6
- varav omslutningsförändring	155,8	-155,8	0,0		
- varav budgetjustering	1,7	0,0	1,7		
Investeringar	21,3	0,0	21,3	7,0	7,0
- varav stadsmiljöverksamhet	19,4	0,0	19,4	5,3	5,3
- varav inventarier och maskiner	1,9	0,0	1,9	1,7	1,7

Kommunfullmäktiges driftbudget för Farsta stadsdelsnämnd 2016 är netto 1 504,6 miljoner kronor varav 1,7 miljoner avser ansökan om budgetjustering för insatser mot hemlöshet. Jämfört med 2015 har budgeten ökat med 57,7 miljoner kronor. Ökningen beror främst på ökade volymer inom äldreomsorg, funktionsnedsättning och förskola. Stadsdelsnämndernas budgetar är fördelade utifrån förväntade behov. Om underskott uppkommer inom något verksamhetsområde är det nämndens ansvar att omfördela medel från andra verksamheter för

att täcka underskott och uppnå en total budget i balans.

Tilldelad budget innehåller inte några särskilda resurser för att täcka kostnader för nämnd, ledning och administrativt stöd. Det innebär att medel måste tas från respektive verksamhetsområde. I nämndens budget 2016 har 40,3 miljoner kronor omfördelats från övriga verksamheter, vilket motsvarar 2,7 procent av den totala budgetramen. Investeringsbudgeten för 2016 är 10,8 miljoner kronor, varav 1,9 miljoner kronor är till maskiner och inventarier och återstoden till stadsmiljöverksamhet.

Nämnd och förvaltningsadministration

Budgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 40,3 miljoner kronor vilket motsvarar 2,7 % av den totala budgeten.

Individ- och familjeomsorg

Barn och ungdom

Budgeten för barn och ungdomsinsatser, förebyggande och utredning uppgår sammanlagt till 87,5 miljoner kronor. Budgeterade kostnader för externa placeringar under 2016 är totalt 41,9 miljoner kronor, att jämföra med beräknade kostnader om cirka 47,6 miljoner kronor för 2015. Den förebyggande verksamhetens andel av budgeten är oförändrad jämfört med 2015.

Vuxen

Budgeten för vuxeninsatser uppgår till netto 29,5 miljoner kronor. I anslaget ingår kostnader för myndighetsutövning och öppenvård. Budgeten skall finansiera kostnader för såväl institutionsplaceringar, kontaktpersoner, särskilda boende och förvaltningens olika öppenvårdsinsatser för hemlösa och vuxna missbrukare.

Socialpsykiatri

Budgeten för socialpsykiatri uppgår till netto 47,0 miljoner kronor. Anslaget ska finansiera individuella insatser inom området som bostad med särskild service, stödåtgärder, familjehem och HVB samt rehabilitering, sysselsättning och arbetsträning.

Inom budgeten finansieras också förvaltningens egen öppna verksamhet, EMMA träfflokal.

Stadsmiljö

Budgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 18,9 miljoner kronor. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll samt renhållning av parker, parkvägar och naturområden.

Förskola

Budgeten för förskoleverksamheten uppgår till 308,1 miljoner kronor och är baserad på antalet inskrivna barn vid avläsningen som gjordes i mars 2015. Då fanns 2 369 barn inskrivna, varav 932 i åldern 1-3 år och 1 437 i åldern 4-5 år.

Förskoleschablonen har höjts med 2 procent jämfört med 2015 och pengarna till förskoleenheterna motsvarar 80 procent av schablonen. Förskolepengen ska täcka alla kostnader utom lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration. Därutöver fördelas medel för barn i behov av särskilt stöd och språkstöd till förskolorna av stödenheten efter en individuell bedömning.

Äldreomsorg

Nämndens budget för äldreomsorg har ökat med 7,7 miljoner kronor jämfört med budget 2015. Nämndens andel av stadens totala budget för äldreomsorg minskar från 8,36 till 8,35 procent. Ersättningen till utförare inom hemtjänsten höjs med 2,2 procent och den indexbaserade höjningen av ersättningsnivåerna till vård- och omsorgsboenden är 2,0 procent. 2016 års budget för vård- och omsorgsboenden är baserad på 510 månadsplaceringar och antalet placeringar i oktober 2015 uppgick till 522. Budgeten för antalet utförda hemtjänsttimmar per månad är baserad på 34 556 timmar per månad och i oktober 2015 uppgick antalet utförda timmar till 41 746. Antalet hemtjänsttimmar utförda på servicehusboenden beräknas vara 4 500 jämfört med oktober 2015 då antalet timmar uppgick till 5 496. Omfördelningar av planeringsnivåerna mellan verksamheterna kan komma att göras under året.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för verksamheten uppgår till 243,1 miljoner för 2016, vilket motsvarar en ökning med 7,1 miljoner jämfört med 2015. Budgeten är preliminär och bygger på socialnämndens bedömningskanslis höstmätning 2015. Justering kommer att göras efter nya mätningar under våren och hösten och med anledning av beslut om särredovisningar. Slutlig budget fastställas i samband med tertialrapport 2.

Nämnden tilldelas schablonersättning för sina nivåbedömda LSS-beslut i form av daglig verksamhet, boende med särskild service, gruppboende och korttidsvistelse. Nämnden får dessutom ett anslag som ska täcka kostnader för personlig assistans enligt lagen om assistansersättning LASS, och ett fast anslag för övriga insatser enligt socialtjänstlagen.

Ökningen av budgeten mellan VP 2015 och 2016 beror i huvudsak på högre nivåer och fler nivåbedömda LSS- insatser. Kommunfullmäktige har fastställt att schablon- och pengersättningen för barn- och vuxenboende höjs med 2,0 procent. Ersättningen för daglig verksamhet och korttidsvistelse höjs med 2,0 procent.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetens budget för 2016 uppgår till 26,4 miljoner vilket motsvarar en uppräkningsökning med 1 miljon i jämförelse med 2015. I verksamhetsområdet ingår även budget för öppen förskola och kolloverksamhet. Utöver detta ingår 2,9 miljoner för feriearbeten och 0,7 miljoner kronor för avdelningsadministration.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Nämndens anslag för ekonomiskt bistånd bygger på Swecos bedömning av stadsdelens behov nästa år. Budgeten har ökat med 1,5 miljoner kronor. I den ingår även en satsning på handläggning och ett nära nog ett tredubblat intäktskrav.

I nämndens senaste prognos för 2015 beräknas genomsnittskostnaden brutto för ekonomiskt bistånd bli 6,5 miljoner kronor per månad. Budgetram för direkt utbetalt försörjningsstöd brutto kommer att minskas med lite drygt 0,1 miljoner kronor per månad.

Budgeten för arbetsmarknadsåtgärder har ökat med 1,0 miljoner kronor och uppgår 2016 till 11,5 miljoner kronor. Av denna ökning avser 0,9 mnkr ökning av anslaget för feriearbeten.

Övrig verksamhet

I budget för 2016 har 10,5 miljoner kronor avsatts för oförutsedda kostnader.

Investeringar

Stora projekt

Program och projektering inför upprustningen av parkleken Nybygget påbörjades under 2015. Bygget av parken förväntas pågå under 2016 till 2017 och projektet genomförs i samarbete med exploateringskontoret. Under året ska en ny lokal parkplan för Farsta stadsdelsområde upprättas.

Mindre projekt

De medel som fördelas direkt till nämnden enligt fördelningsnyckeln har ökat från 1,6 till 3,5 miljoner kronor. Förvaltningen föreslår att en del av medlen används för arbetet med den nya parkplanen. Vidare föreslår förvaltningen att medlen används till utredning av motionsspår inom stadsdelsområdet, PH-reglering av vattnet i plaskdammarna för ökad vattenkvalitet, upprustning av parkmiljön vid Forsen i Farsta strand, informationsskyltar på lekplatser samt anläggning av utegym och rastplats på Farstanäset.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt.

Resultatenheter

I verksamhetsplanen ska nämnden ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, till följande år, dock maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget under innevarande år. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

För verksamhetsåret 2016 definierar Farsta stadsdelsnämnd samtliga sex enheter inom förskola som resultatenheter, Farsta gruppbovärdar inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning och Edö servicehus inom verksamhetsområdet äldreomsorg, se tabell nedan.

Resultatenheter 2016

Förskoleverksamhet

Farsta Strands förskolor
Förskolor centrala Farsta/Fagersjö
Gubbängens förskolor
Hökarängens förskolor
Sköndals förskolor
Tallkrogens förskolor

Funktionsnedsättning

Farsta gruppbovärdar

Äldreomsorg

Edö servicehus

Betydande projekt som inte är investeringar

Ej aktuellt.

Budgetjusteringar

Hemlöshet

Nämnden ansöker om 1,7 mnkr för att utveckla arbetet med att motverka hemlöshet. Fler och fler av de klienter som har kontakt med socialtjänsten är hemlösa och har ostadiga bostadsförhållanden. Verksamheterna inom socialtjänsten arbetar i stor omfattning med att motverka hemlöshet på olika sätt, endera med direkta åtgärder för att lösa hemlöshet eller indirekt inom ramen för handläggning av försörjningsstöd eller missbruksinsatser. Arbetet mot hemlöshet måste dock utvecklas, dels genom att ta ett samlat grepp om de resurser som finns att tillgå och dels genom att utveckla effektivare arbetsätt för att stödja klienter att fullfölja rehabilitering och klara ett eget självständigt boende.

Tillgänglighet

Stadsdelsnämnden ansöker om investeringsmedel från central medelsreserv 4 för oförutsedda investeringar om totalt 3,3 miljoner kronor för tillgänglighetshöjande åtgärder, i enlighet med anvisningar för nämndernas arbete med verksamhetsplan 2016.

Ansökan avser åtgärder för ökad tillgänglighet på lekplatser (1,0 mnkr), komplettering av bänkar där avståndet mellan dem är för stort (0,5 mnkr), tidigareläggning av åtgärder på välfrekventerade parkvägar (1,4 mnkr) samt åtgärd av lekräcken i branta backar (0,4 mnkr).

Samtliga investeringsåtgärder kan utföras under året, de är angelägna och har ej kunnat inrymmas inom nämndens ordinarie budget för 2016.

Reinvesteringar

Stadsdelsnämnden ansöker om reinvesteringar från central medelsreserv 4 om totalt 3,5 miljoner kronor i enlighet med anvisningar för nämndernas arbete med verksamhetsplan 2016.

Prioritering av åtgärderna har gjorts i samarbete trafikkontoret 2015 och avser åtgärder på Sköndals plaskdamm för att möta ökade krav på vattenkvaliteten (0,7 mnkr), upprustning av belagda parkvägar (1,5 mnkr), upprustning av trappor (1,0 mnkr) samt byte av uttjänta bänkar och papperskorgar (0,3 mnkr).

Klimatinvesteringar

Stadsdelsnämnden ansöker om klimatinvesteringar från central medelsreserv 4 om totalt 4,1 miljoner kronor i enlighet med anvisningar för nämndernas arbete med verksamhetsplan 2016. Klimatinvesteringarna avser främst utbyte av vitvaror och redovisas i detalj i bilaga 7 och bilaga 8.

Omslutningsförändringar

Nämndens budgetomslutning förändras genom försäljning av verksamhet till staten, andra stadsdelsnämnder och kommuner samt genom tilldelning av externa projektmedel. Detta är inte beaktat i kommunfullmäktiges budgetram utan tas upp i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen. Nämndens kostnader/intäkter beräknas öka med 155,8 miljoner kronor enligt tabell nedan.

Omslutningsförändringar

Ökade kostnader/intäkter för:	Kostnader (mnkr):	Intäkter (mnkr):
Barn och Ungdom	57,0	-57,0
Öppenvård, vuxna	4,8	-4,8
Socialpsykiatri	3,8	-3,8
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	17,9	-17,9
Äldreomsorg	72,3	-72,3
Arbetsmarknadsåtgärder	1,5	-1,5
Ekonomiskt bistånd	-1,5	1,5
Summa	155,8	-155,8

Medel för lokaländamål

Ej aktuellt.

Övrigt**Personalomkostnadspålägg**

Personalomkostnadspålägget för 2016 uppgår till 40,5 procent för hel- och deltidsanställda. Detta är en sänkning med 2,9 procent i förhållande till år 2015. För ungdomar under 26 år uppgår pålägget till 33,3 procent vilket är en höjning med 10,3 procent i förhållande till år 2015. Pålägget kan stiga till 40,5 procent från och med den första juni 2016 förutsatt att regeringens förslag om förändrade arbetsgivaravgifter antas. För pensionärer fortsätter pålägget uppgå till 16,0 procent.

Medel för demokrati- och utvecklingsarbete

I Kommunfullmäktiges budget för 2016 fastslås att stadsdelsnämnderna har ett strategiskt ansvar att stärka den lokala demokratin, utveckla invånarnas delaktighet och inflytande samt ta fram lokala utvecklingsprogram. Farsta stadsdelsnämnd tilldelas 5,3 miljoner kronor för detta under 2016. Dessa medel kommer bland annat att användas till en medborgarbudget, en mötesplats i Fagersjö, en demokratisamordnare, kommunikations- och informationsinsatser, ungdoms- och demokratirådets kostnader, löner till tjänstemän, deltagande i olika evenemang i stadsdelsområdet under året, websända nämndsammanträden och kostnader i samband med medborgarforum och nämndsammanträden förlagda i andra lokaler än den centrala förvaltningslokalen.

Även finansieringen av det lokala utvecklingsprogrammet som ska tas fram under 2016 sker med demokratiutvecklingsmedel.

Särskilda redovisningar

Kvalitetsarbete

Kvalitetsarbete i Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd arbetar strategiskt med att styra, leda och utveckla kvaliteten i verksamheternas processer och aktiviteter. En processbaserad syn på kvalitet där mål, aktiviteter och rutiner konkretiseras, möjliggör utvecklingen av strukturerade former för riskanalys, egenkontroll, avvikelshantering och åtgärder.

Kvalitetsplanering

I begreppet kvalitetsledning ingår *planering, kontroll, säkring* och *utveckling* av verksamhetens kvalitet. För att planera kvalitetsarbetet ska mål, krav och lagstiftning bevakas med utgångspunkt i verksamheternas processer, vilka kartläggs enligt en fastställd modell. Socialtjänstens huvudprocesser är identifierade och kartlagda och vidare kartläggning av väsentliga styr- och stödprocesser fortsätter under nästa år.

Dokumentstyrning är ett centralt utvecklingsområde för att åstadkomma en fungerande kvalitetsplanering. En inventering, insamling och sortering av förvaltningens styr- och stöddokument på olika nivåer pågår, samt dokumentation av fastställda ansvar och behörigheter avseende kvalitetsarbetet. Socialtjänstens medarbetare och chefer har utbildats i dokumenthanteringsrutiner och dokumentbibliotekets struktur, vilket implementeras under 2016. Dokumentstyrningsmodellen kommer att under året utvidgas och utvecklas där så är möjligt.

Riskanalyser ska genomföras tillsammans med verksamheterna och egenkontrollplaner ska finnas på enheterna. Under 2015 har socialtjänstverksamheterna påbörjat arbetet med att utveckla en enhetlig riskhanteringsmodell, och samtliga enheter inom socialtjänsten har genomfört riskanalyser. Utifrån de genomförda riskanalyserna kommer modellen att utvidgas under 2016.

Nya modeller för att sammanställa pågående och genomförda åtgärder i verksamheterna har tagits fram under 2015 och börjar implementeras under 2016, bland annat genom att åtgärdsplaner i ILS-webb dokumenteras och tidssätts. Ett viktigt område är att stödja verksamheterna i deras planering av uppföljning och egenkontroll avseende exempelvis metodval, omfattning och syfte.

Kvalitetssäkring

Avvikelshandlingen har kartlagts och metoder utvecklas för att på ett enhetligt sätt sammanställa, analysera och hantera klagomål, synpunkter och rapporter om fel och brister på adekvat strategisk ansvarsnivå. Modellen bör kunna utvecklas för att avvikelssammanställningar och resultat från granskningar, revisioner och liknande, ska kunna ställas mot gällande krav och mål, för att en bedömning av lagefterlevnad ska kunna göras. I samband med varje processkartläggning görs en sammanställning av krav och mål, en riskanalys och en inventering av aktuella styr- och stöddokument.

Kvalitetskontroll

Ett nytt system för intern kontroll har utvecklats och ska implementeras under 2016. Systemet innebär att ambitionerna för internkontrollen höjs och verksamheterna involveras på ett

tydligare sätt.

Kvalitetsutveckling

Prioriterade områden för kvalitetsutveckling under 2016 är att utveckla befintliga processer och vara ett stöd vid analys och åtgärder. Metoder och strukturer för hur förvaltningen dokumenterar, följer upp och återkopplar information kring genomförda åtgärder och beslut behöver ses över och förbättras.

Kvalitetsutmärkelsen

Deltagande i kvalitetsutmärkelsen uppmuntras och de enheter som vill delta erbjuds stöd.

Övriga frågor

Ej aktuellt